

Μ.Κ.Α. - Ε.Κ.Π.

①

- Πρώτος λέγεται ο αριθμός ο οποίος έχει βάν διαιρέτες του του εαυ-
τού και τη μονάδα π.χ. ο αριθμός 3 έχει διαίρ. το 1 και το 3
- Δύο αριθμοί λέγονται πρώτοι μεταξύ τους όταν ο Μ.Κ.Α. τους είναι το 1

Μ.Κ.Α.

Ε.Κ.Π.

① Κάνουμε την ανάλυση των αριθμών σε μικρότερο πρώτων παραγόντων ② Παιρνουμε μόνο τους κοινούς παραγόντες των αριθμών με τον μικρότερο εκθέτη.	① Κάνουμε την ανάλυση των αριθμών σε μικρότερο πρώτων παραγόντων ② Παιρνουμε κοινούς και L_n κοινούς παραγόντες με τον μεγαλύτερο εκθέτη.

π.χ. Να βρεθεί ο Μ.Κ.Α. και το Ε.Κ.Π. των αριθμών (15, 60, 90)

$$\begin{array}{r|l} 15 & 3 \\ 5 & 5 \\ \hline 1 & 15 = 3 \cdot 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 60 & 2 \\ 30 & 2 \\ 15 & 3 \\ 5 & 5 \\ \hline 1 & 60 = 2^2 \cdot 3 \cdot 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 90 & 2 \\ 45 & 3 \\ 15 & 3 \\ 5 & 5 \\ \hline 1 & 90 = 2 \cdot 3^2 \cdot 5 \end{array}$$

$$\begin{aligned} \text{Μ.Κ.Α.}(15, 60, 90) &= \\ &= \text{Μ.Κ.Α.}(3 \cdot 5, 2^2 \cdot 3 \cdot 5, 2 \cdot 3^2 \cdot 5) = 3 \cdot 5 = 15 \\ \text{Ε.Κ.Π.}(15, 60, 90) &= \\ &= \text{Ε.Κ.Π.}(3 \cdot 5, 2^2 \cdot 3 \cdot 5, 2 \cdot 3^2 \cdot 5) = 2^2 \cdot 3^2 \cdot 5 = 180 \end{aligned}$$

ΚΛΑΣΜΑΤΑ

- Ανάγωγο λέγεται το κλάσμα στο οποίο οι όροι του είναι αριθμοί πρώτοι μεταξύ τους. π.χ. $\frac{3}{5}$. Για να τρέψω ένα κλάσμα σε ανάγωγο, διαιρώ τους βρως με το Μ.Κ.Α. τους

π.χ. $\frac{8}{12} = \frac{8:4}{12:4} = \frac{2}{3}$, $\text{Μ.Κ.Α.}(8, 12) = 4$

- Όταν έχουμε παρονομαστή αρνητικό τον τρέπουμε σε θετικό. Το ίδιο και για τον αριθμητή. π.χ. $\frac{5}{-3} = -\frac{5}{3}$, $\frac{-5}{3} = -\frac{5}{3}$, $\frac{-5}{-3} = \frac{5}{3}$

Συνθεςτα κλάσματα

① $\frac{\frac{2}{3}}{\frac{4}{6}} = \frac{2 \cdot 6}{3 \cdot 4} = \frac{12}{12} = 1$, $\frac{-\frac{2}{3}}{\frac{5}{4}} = -\frac{2 \cdot 4}{3 \cdot 5} = -\frac{8}{15}$

② $\frac{\frac{3}{4}}{\frac{5}{3}} = \frac{\frac{3}{4} \cdot 3}{\frac{5}{3} \cdot 3} = \frac{3}{4} \cdot \frac{3}{5} = \frac{3}{20}$, $\frac{\frac{3}{4}}{-5} = \frac{\frac{3}{4} \cdot 1}{-5 \cdot 1} = \frac{3}{-20} = -\frac{3}{20}$

③ $\frac{3}{\frac{4}{5}} = \frac{3 \cdot 5}{\frac{4}{5} \cdot 5} = \frac{15}{4}$, $\frac{-3}{\frac{4}{6}} = \frac{-3 \cdot 6}{\frac{4}{6} \cdot 6} = -\frac{18}{4}$

Να γίνουν οι πράξεις:

1) $-2(3-5+6-7) + 2(-3+4-5-6) - (-2)(-5-4+6-8)$

2) $-1\frac{2}{3} + (5\frac{1}{6}) + (-2\frac{1}{2}) - (-3\frac{1}{3}) - (4\frac{1}{2})$

3) $-10\frac{1}{2} + (-\frac{3}{-4}) + [-2 + (-\frac{-3}{-4})] - [-5 - (-\frac{-3}{2})]$

4) $(5 \cdot \frac{1}{2} - 3)(2 - 3\frac{1}{3}) - (4\frac{1}{2} - 12 \cdot \frac{1}{4}) \cdot (-3 - 2 \cdot \frac{1}{2}) \cdot (-3\frac{1}{2} + 2) \cdot (-4 + 2)$

5) $(1 - \frac{1}{3}) : (-\frac{3}{2}) - (1\frac{2}{3} - \frac{1}{2}) : (1\frac{1}{5})$

6) $(-\frac{1}{2} + \frac{1}{3}) : (\frac{1}{2} - \frac{1}{3}) - (\frac{1}{2} - \frac{2}{3}) : (\frac{2}{3} - \frac{1}{2})$

7) $[(5 - \frac{1}{-2} + \frac{3}{-4}) \cdot (-2) - (-\frac{1}{3} + 4 \cdot \frac{1}{2} - (-2\frac{1}{2}))] : (-3)$

8) $(-4 + \frac{7}{3}) \cdot (-\frac{5}{4}) + (2 - \frac{1}{6}) : (-11) - (-\frac{3}{5} - 1) \cdot (\frac{2}{3} + 1)$

9) $\frac{-\frac{2}{-3} + \frac{-3}{2} - 5 + \frac{2}{-3}}{5 - (\frac{1}{2} - \frac{-2}{-3})} \cdot \frac{-3 - \frac{-2}{3} + (3 - \frac{-1}{-2})}{-\frac{1}{2} - \frac{2}{-3} + \frac{-5}{6}}$

10) Αν $a = -\frac{1}{2}$, $b = -\frac{2}{3}$, $\gamma = \frac{1}{4}$, $\delta = \frac{1}{3}$ να βρεθούν τα:

α) $(a-b) \cdot \gamma$ β) $\frac{ab-\delta}{\gamma-ab} \cdot (-\frac{-3a+6b}{2\gamma+3\delta}) + 1$

γ) $\frac{-(a-b)}{1-(\gamma-\delta)} - \frac{-(2-\gamma)}{1-(-a\gamma+b)}$ δ) $ab(-\gamma)(-\delta)$

ε) $-2a+3b-4\gamma-3\delta$ στ) $8a-6b+16\gamma+9\delta$

ζ) $\frac{3ab-6\gamma\delta}{5a:b}$ η) $(3a-2b) : (\gamma-2\delta)$

Handwritten notes and a stamp in the bottom right corner.

ΔΥΝΑΜΕΙΣ

3

Δύναμη πητού με εκθέτη ακέραιο: Είναι ένα γινόμενο που όλοι οι παράγοντες είναι ίσοι μεταξύ τους.

$$a^v = \underbrace{a \cdot a \cdot a \cdot \dots \cdot a}_{v \text{ φορές}}$$

- Ιδιότητες:
  - 1) $a^1 = a$
  - 2) $0^v = 0$, $v \in \mathbb{N}^+$
  - 3) $1^v = 1$
  - 4) $10^v = \underbrace{1000 \dots 0}_{v \text{ μηδενία}}$
  - 5) $a^v \cdot a^k = a^{v+k}$
  - 6) $(a^v)^k = a^{v \cdot k}$
  - 7) $a^0 = 1$
  - 8) $a^{-v} = \frac{1}{a^v}$ ($v \in \mathbb{N}$)
  - 9) $a^v : a^k = a^{v-k}$
  - 10) $(ab)^v = a^v \cdot b^v$
  - 11) $\left(\frac{a}{b}\right)^v = \frac{a^v}{b^v}$, $b \neq 0$

• Προσοχή: $\frac{a^v}{b} \neq \frac{a^v}{b^v}$, $\frac{a^v}{b} \neq \left(\frac{a}{b}\right)^v$

π.χ. $(5+3)^2 \neq 5^2 + 3^2$ $\neq a^v + b^v$
 διότι: $(5+3)^2 = 8^2 = 64$, ενώ $5^2 + 3^2 = 34$

- Αν a θετικός $\Rightarrow a^v$ θετικός
- Αν a αρνητικός $\begin{cases} \wedge v \text{ άρτιος} \Rightarrow a^v \text{ θετικός} \\ \wedge v \text{ περιττός} \Rightarrow a^v \text{ αρνητικός} \end{cases}$

π.χ. $(-3)^2 = 9$, $(-3)^3 = -27$, $3^2 = 9$, $3^3 = 27$

• Προσοχή:
① $\begin{cases} -3^2 = -9 \\ (-3)^2 = 9 \end{cases}$

② $\left(-\frac{2}{3}\right)^{-2} = \left(-\frac{3}{2}\right)^2 = \frac{9}{4}$

Να γίνουν οι πράξεις:

- 1. α) 4^{-2} , β) $(-7)^{-2}$, γ) $(-1)^1$, δ) $(-1)^{-2}$, ε) $(-1)^{31}$, στ) $-(-1)^{-3}$
- ζ) -4^{-2} , η) $-(-7)^{-2}$, θ) $(-1)^2$, ια) $-(-1)^{-3}$, ιβ) $(-\frac{1}{3})^{-3}$, ιγ) $(\frac{1}{3})^{-2}$
- ιδ) $(\frac{3}{4})^{-2}$, ιε) $(-0,2)^3$, ιστ) $(-2)^{-3}$, ιζ) $(-4)^3$, ιη) $-(-5)^{-2}$, ιθ) $-(-2)^7$

2. $2^{-2} + 4^{-1} + 3^0 - 8^1 + (-1)^{-2}$

3. $2^{x-4} - 6 \cdot 4^{x-3} + 1^{x-2} - 5^{x-1}$ αν $x=1$

4. α) $\frac{1}{3} \cdot (-\frac{1}{2} + 2^2)^2 - \frac{1}{3} (-\frac{1}{3} + 2^{-2})$ β) $[-\frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot (\frac{1}{2} - \frac{1}{3})]^2 :$

γ) $[-2 \cdot (-\frac{1}{2} + \frac{1}{3}) + 1]^2$ δ) $(\frac{1}{7} + \frac{1}{3}) : (-\frac{1}{2} - \frac{1}{3})^2 + 1$

ε) $[\frac{1}{3} - (\frac{1}{2} + \frac{1}{3}) - \frac{1}{2}]^2$ ζ) $[5 - (2+3)]^3 - (3 - (2+3) + 3)^8$

5. Αν $a = (\frac{1}{2})^{-1}$, $b = (\frac{1}{3})^{-2}$, $\gamma = (-1)^2$, $\delta = (\frac{1}{3})^{-1}$, να υπολογισθεί:

$a^{-\gamma} \cdot b^a + \gamma^\delta - \delta^\gamma + a^{-a} + b^\gamma - \delta^a$

6. Αν $\alpha = (-\frac{1}{2})^{-1}$, $\beta = -2^{-2}$, $\gamma = -3^{-1}$, $\delta = (\frac{1}{3})^{-2}$, να υπολογισθεί:

α) $(\alpha + \beta \cdot \gamma) : \delta - 1$, β) $(\alpha - \beta)^{-1} + (\beta - \gamma)^{-1} + (\gamma - \delta)^{-1}$

γ) $(\alpha + \beta + \gamma + \delta)^{-1} + 1$ δ) $(\alpha : \beta)^{-1} + (\beta - \gamma)^{-1} + (\gamma : \delta)^{-1}$

7. $2x^{-2} - 2^{-x} + x^x - 3(-1)^{-3}$ αν $x=2$

8. $(x+4) \cdot 2^{x-2} - 3 \cdot 3^{x+1} + 6 \cdot 3^{x-1}$ αν $x=0$

9. $(4x^x)^2 - 6(xy)^{xy} - y^{2y}$ αν $y=2$, $x=-1$

10. Αν $x = 2^{-1}$, $y = -2$ να βρεθεί το $\frac{x^2 - y^2}{x - y}$

11. Αν $x=1$ να βρεθεί: $(x - \frac{1}{2})^{x-4} + (\frac{1}{3} - x)^{x-3} + (1-x)^{2x^2} + (-1)^{x-1}$

12. $(-\frac{1}{3})^{x-3} + (-\frac{1}{5})^{x-2} - (-\frac{1}{2})^{x-1} + (-1)^x$, αν $x=1$

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

① Με τι ισούνται τα παρακάτω γινόμενα:

$$a^3 \cdot a^2, a \cdot a^5, a^2 \cdot a^6, x^5 \cdot x^3, x^4 \cdot x^2 \cdot x, x^2 \cdot x^3 \cdot x^2, \\ y^2 \cdot y^3 \cdot y^4, y^2 \cdot y^5 \cdot y^6, y^2 \cdot y \cdot y^3 \cdot y^4$$

② Με τι ισούνται οι παρακάτω δυνάμεις:

$$(a^2)^3, (a^3)^4, (x^3)^2, (x^4)^5, (y^{10})^2, (y^7)^3$$

③ Να υπολογισθούν οι δυνάμεις:

$$(abx)^4, (3xyw)^3, (-4axw)^2, \sqrt{(5b\gamma\delta)^3}, \\ 2a(b\gamma)^3, (-3xyw)^2, (-ab\gamma)^v, \sqrt[4]{(-5xyw)^4}$$

④ Το γινόμενο $9 \cdot 8 \cdot 27 \cdot 4^3 \cdot 3^2$ να μετασχηματισθεί σε γινόμενο δύο δυνάμεων πρώτων παραγόντων

⑤ Το γινόμενο $9 \cdot 25 \cdot 81 \cdot 64 \cdot 5^4$ να μετασχηματισθεί σε δύναμη ενός αριθμού $3 \cdot 5^2 \cdot 2^2$

⑥ Με τι ισούνται τα παρακάτω ημίλια:

$$a^8 : a^5, x^5 : x^4, a^7 : a^6, y^6 : y^4$$

$$x^8 : x^4, y^{10} : y^7$$

$$a^5 : a^8, b^3 : b^3, \gamma^5 : \gamma^6, \delta^5 : \delta^7$$

⑦ Να εφαρμοσθούν οι ιδιότητες των δυνάμεων:

$$a^{-2} \cdot a^0 \cdot a^2, [(-a)^2]^{-3}, (3ab\gamma)^{-2}, \\ b^{-3} \cdot b^1 \cdot b^9 \cdot b^4, (b^v)^{-k}, x^6 : x^{-7}$$

⑧ Να εφαρμοσθούν οι ιδιότητες των δυνάμεων και να δοθεί το αποτέλεσμα σε γινόμενο δύο δυνάμεων

$$a) \frac{ab^{-2} \cdot (a^{-1} \cdot b^2)^4 \cdot (ab^{-1})^2}{a^{-2} \cdot b \cdot (a^2 b^{-1})^3 \cdot a^{-1} \cdot b}$$

$$b) \left(\frac{2}{3}\right)^{-1} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)^2 \cdot 2^{-2} \cdot \left(-\frac{1}{3}\right)^{-2} \cdot \left(-\frac{2}{3}\right)^{-3}$$

1. Να τράγουν σε δεκαδικούς οι:

a) $\frac{2}{5}$ b) $\frac{3}{8}$ γ) $\frac{7}{40}$ δ) $\frac{27}{20}$ ε) $\frac{5}{7}$ στ) $\frac{3}{11}$ ζ) $\frac{7}{15}$

2. Να τράγουν σε κλάσματα οι:

a) 5,24   b) 3,02   γ) 0,003   δ) 4,525252...
 ε) 3,78989...   στ) 4,53535...   ζ) 2,012342342...
 η) 3,999...   θ) 5,1999...   ι) 2,3456756756...

3. Να γίνουν οι πράξεις:

α) $5,\bar{8} - 2,\bar{35}$ β) $4,5 - 2,\bar{3}$ γ) $5,47 \cdot 0,\bar{2}$
 δ) $3,\bar{4} - 5,1 + 2,\bar{3}$ ε) $3\frac{1}{2} - 5,3 + 4,\bar{2}$ στ) $3\frac{1}{3} + 2,\bar{3} + 5,1$

4. Να βρεθούν οι ρίζες με προσεγγιστική δεκάτου

α) $\sqrt{53}$ β) $\sqrt{432}$ γ) $\sqrt{7}$ δ) $\sqrt{5321}$ ε) $\sqrt{45678}$
 στ) $\sqrt{3,1}$ ζ) $\sqrt{3,12}$ η) $\sqrt{53,431}$ θ) $\sqrt{56,2}$ ι) $\sqrt{534567}$

5. Να γίνουν απλούστερα τα ριζώματα:

α) $\sqrt{128}$ β) $\sqrt{18}$ γ) $\sqrt{180}$ δ) $\sqrt{245}$ ε) $\sqrt{3200}$

6. Να γίνουν οι πράξεις:

α) $3\sqrt{2} + 5\sqrt{2} + \sqrt{2}$ β) $2\sqrt{3} + \sqrt{12}$ γ) $\sqrt{3} + \sqrt{27}$ δ) $\sqrt{7} + \sqrt{28} - \sqrt{63}$
 ε) $\sqrt{6} + \sqrt{24} + 3\sqrt{54} - 2\sqrt{6}$ στ) $\sqrt{8} + 2\sqrt{50} - 3\sqrt{98}$
 ζ) $\sqrt{12} - 2\sqrt{27} + 3\sqrt{75}$ η) $\sqrt{75} - 2\sqrt{12} + \sqrt{25} - 3\sqrt{48} + \sqrt{75} - \sqrt{8}$

7. Ομοία:

α) $\sqrt{375} \cdot \sqrt{48} \cdot \sqrt{405}$ β) $\sqrt{275} \sqrt{135} \cdot \sqrt{165}$ γ) $\sqrt{3} \sqrt{12} \sqrt{24} \sqrt{72}$

8. Ομοία:

α) $(5 - \sqrt{2})(5 + \sqrt{2})$ β) $(\sqrt{72} - 5\sqrt{18})(\sqrt{8} + 2\sqrt{32})$ γ) $(5 + \sqrt{12})(8 - \sqrt{3})$
 δ) $(\sqrt{5} - \sqrt{27})^2$ ε) $(4\sqrt{2} - 5\sqrt{3})^2$ στ) $(\sqrt{32} - \sqrt{75})(\sqrt{45} + \sqrt{27})$

9. Να γίνουν οι πράξεις:

α) $\frac{\sqrt{28}}{\sqrt{14}}$ β) $\frac{\sqrt{15}}{\sqrt{45}}$ γ) $\frac{\sqrt{18}}{\sqrt{27}}$ δ) $\sqrt{\frac{2}{9}}$ ε) $\sqrt{\frac{31}{44}}$

10. Να γίνουν με ρητο παρ/στή

α) $\frac{1}{\sqrt{2}}$ β) $\frac{1}{\sqrt{3}}$ γ) $\frac{5}{2\sqrt{7}}$ δ) $\frac{6}{\sqrt{48}}$ ε) $\frac{5}{\sqrt{62}}$

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΡΙΓΩΝΩΝ

⑥

1. Σε ισοσκελές τρίγωνο $ABΓ$ πάρω στις πλευρές AB και $ΑΓ$ παίρνω $ΑΔ = ΑΕ$ Να δείξει ότι $ΓΔ = ΒΕ$
2. Σε τρίγωνο $ΑΒΓ$ φέρνω την διάμεσο $ΑΜ$ και την προεκτείνω κατά $ΜΔ = ΑΜ$ Να δείξει ότι $ΓΔ = ΑΒ$
3. $Μ$ είναι το μέσον ενός ευδ. τμήματος $ΑΒ$. φέρνω ευθεία ηδύ να περνά από το $Μ$ και πάρω ε' αυτήν παίρνω τμήματα $ΜΓ = ΜΔ$.
Να δείξει ότι $ΑΓΜ = ΒΔΜ$.
4. Πάρω σε δύο παρ/λες ευθείες παίρνω από 2 σημεία $ΑΡ$ και $Μ, Β$ ώστε $ΑΡ = ΒΜ$. Να δείξει ότι τα μέσα των $ΑΒ$ και $ΡΜ$ συμπίπτουν
5. Αν η διχοτομος ενός τριγώνου είναι και διάμεσος τότε το τρίγωνο $\rightarrow$ ισοσκελές
6. Αν $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$
7. Αν $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$ $\perp$
8. Οι κορυφές $Α$ και Γ παρ/λου ισογέχουν από τη διάμεσο $ΒΔ$.
9. Τα ακρα $Α, Β$ ευδ. τμήματος $ΑΒ$ ισογέχουν από κάθε ευθεία που περνά από το μέσο $Μ$ του $ΑΒ$.
10. Τα μέσα των ίσων πλευρών ισοσκελούς τριγώνου ισογέχουν από τη βάση του.
11. Δίνεται $\Delta ΑΒΓ$ όπου $ΑΜ$ η διάμεσος από την κορυφή $Α$. Αν $ΒΕ$ και ΓZ οι αποστάσεις των $Β$ και Γ από την διάμεσο $ΑΜ$, να δείξετε ότι $ΒΕ = Z\Gamma$
12. Δίνεται $\Delta ΑΒΓ$ ισοσκελές ($ΑΒ = ΑΓ$) και $Μ$ το μέσον της βάσεως $Β\Gamma$. Αν $Η$ το μέσον της $Β\Gamma$ να δείξετε ότι απεχει ε' ίσου από τις ίσες πλευρές $ΑΒ$ και $Α\Gamma$.
13. Δίνεται $\Delta ΑΒΓ$. Εξωτερικά του φέρνουμε τα τμήματα $ΑΔ = ΑΒ$, και $ΑΕ = Α\Gamma$ και έτσι ώστε $Β\hat{A}Δ = \Gamma\hat{A}Ε$. Να δείξετε ότι: $ΒΕ = \GammaΔ$
14. Θεωρούμε $\Delta ΑΒΓ$ ισοσκελές. ($ΑΒ = Α\Gamma$) Ά τις προεκτάσεις της βάσεως του $Β\Gamma$ παίρνουμε τα σημεία $Ε, Ζ$, τέτοια ώστε $ΒΕ = \Gamma Ζ$.
Να δείξετε ότι το $\Delta ΑΕΖ$ είναι επίσης ισοσκελές.
15. Δίνεται $\Delta ΑΒΓ$ ισοήλερο. Προεκτείνουμε τις πλευρές του $ΑΒ, Β\Gamma, \Gamma Α$, προς τις κορυφές $Β, \Gamma, Α$, και παίρνουμε στις προεκτάσεις, τμήματα $ΒΔ = \Gamma Ε = Α Ζ$. Να δείξετε ότι το $\Delta ΑΕΖ$ είναι επίσης ισοήλερο τρίγωνο.

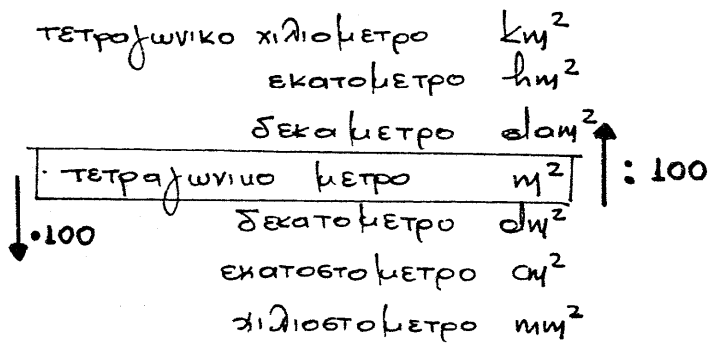
1. Η γωνία $\hat{A}$ τριγώνου είναι 10° μεγαλύτερη από την $\hat{\Gamma}$ και η $\hat{B}$ είναι 40° μεγαλύτερη από την $\hat{A}$. Να βρεθούν οι γωνίες του.
2. Οι γωνίες $\hat{B}$ και $\hat{\Gamma}$ τριγώνου διαφέρουν 10° και η $\hat{A}$ είναι 20° μικρότερη από την μεγαλύτερη από αυτές. Να βρεθούν οι γωνίες.
3. Η γωνία $\hat{B}$ τριγώνου είναι το μισό της γωνίας $\hat{A}$. Η γωνία $\hat{\Gamma}$ είναι 120° μικρότερη από το άθροισμα των δύο άλλων. Να βρεθούν οι γωνίες.
4. Η γωνία $\hat{A}$ τριγώνου είναι 20° μεγαλύτερη από την γωνία $\hat{\Gamma}$. Η γωνία $\hat{B}$ του τριγώνου είναι 40° μικρότερη από το διπλάσιο της $\hat{A}$. Να βρεθούν οι γωνίες.
5. Η γωνία $\hat{A}$ είναι 5° μεγαλύτερη από την $\hat{B}$ και η $\hat{B}$ τριπλάσιο της $\hat{\Gamma}$. Να βρεθούν οι γωνίες.
6. Η γωνία $\hat{A}$ τριγώνου είναι τα $\frac{3}{2}$ της $\hat{B}$ και η $\hat{\Gamma}$ είναι 16° μικρότερη από το τριπλάσιο της $\hat{A}$. Να βρεθούν οι γωνίες.
7. Η γωνία $\hat{B}$ τριγώνου είναι κατά 30° μικρότερη από το διπλάσιο της $\hat{A}$. Η $\hat{\Gamma}$, το διπλάσιο της κατά 30° μικρότερης της $\hat{A}$. Να βρεθούν οι γωνίες.
8. Η γωνία $\hat{B}$ τριγώνου είναι κατά 20° μικρότερη από το διπλάσιο της $\hat{A}$. Η $\hat{\Gamma}$ κατά 20° μικρότερη από το άθροισμα των 2 άλλων. Να βρεθούν οι γωνίες του τριγώνου
9. Η γωνία $\hat{\Gamma}$ τριγώνου είναι ίση με το διπλάσιο της κατά 20° μικρότερης της $\hat{B}$. Η $\hat{A}$ κατά 20° μικρότερη της $\hat{B}$. Να βρεθούν οι γωνίες του τριγώνου
10. Η γωνία $\hat{A}$ τριγώνου είναι 10° μεγαλύτερη από την $\hat{\Gamma}$ και κατά 10° μικρότερη από το άθροισμα των δύο άλλων. Να βρεθούν οι γωνίες.

$$\begin{array}{r} 111 \\ 126 \overline{) 1396} \\ \underline{126} \\ 136 \\ \underline{126} \\ 106 \\ \underline{106} \\ 0 \end{array}$$

Μονάδες μέτρησης επιφανειών

Κάθε μονάδα είναι 100 φορές μεγαλύτερη (μικρότερη) από την αμέσως κατώτερη (άνωτερη) μονάδα

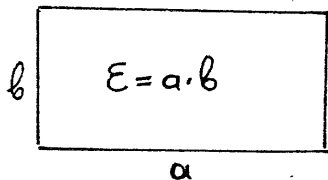

$1 \text{ τετρακμία} = 10000 m^2$

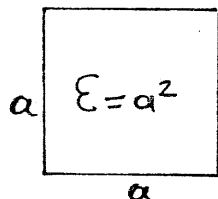
Εμβαδά σχημάτων

Δύο σχήματα, που έχουν το ίδιο εμβαδό, λέγονται ισοδύναμα.

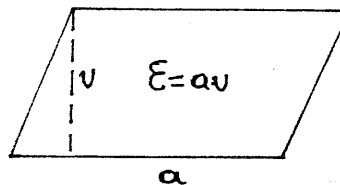
Ορθόγωνιο

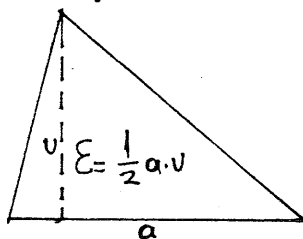
Τετράγωνο

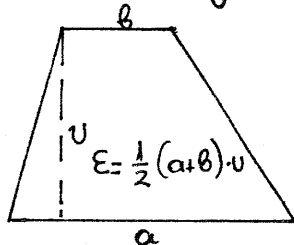
Παράλληλογραμμο

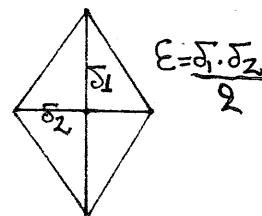
Τρίγωνο

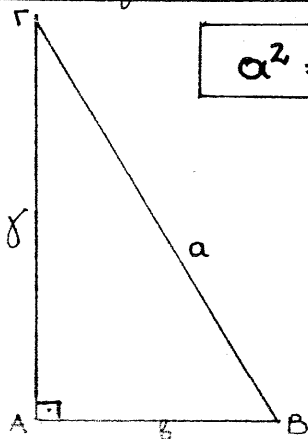
Τραπεζίο

Ρόμβος

Πυθαγόρειο θεωρήμα

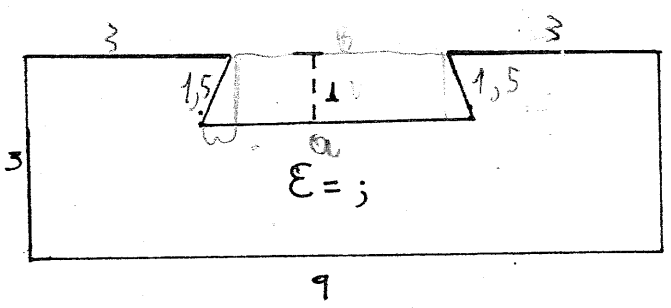
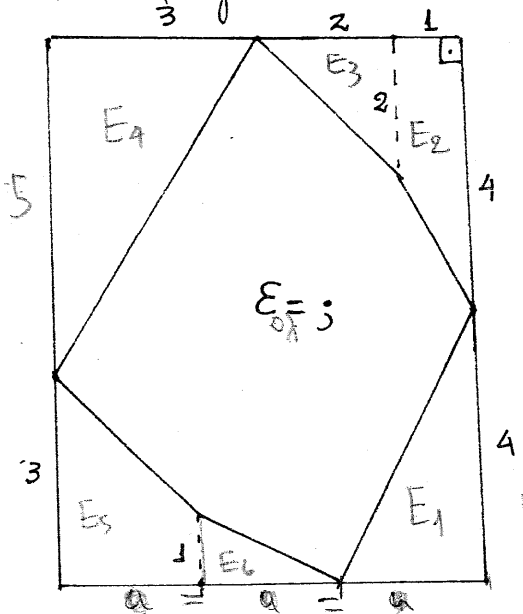

$a^2 = b^2 + \gamma^2$

Το τετράγωνο της υποτεινούσας ενός ορθογωνίου τριγώνου είναι ίσο με το άθροισμα των τετράγωνων των δύο καθετών πλευρών

- ✓ 1. Σε ένα παραλληλόγραφο $ABΓΔ$ είναι $AB=8\text{cm}$ και $AD=10\text{cm}$, η γωνία του $\hat{A}$ είναι 45° . Να βρείτε το εμβαδό του.
- ✓ 2. Ένα ισοπλευρο τρίγωνο έχει πλευρά a . Να αποδείξετε ότι το υψός του, είναι $u = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ και το εμβαδό του $E = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$
Εφαρμογή: 1) $a = 6\text{cm}$ 2) $a = 10\text{cm}$ 3) $a = \sqrt{3}\text{cm}$
- ✓ 3. Να βρείτε την πλευρά a και το εμβαδό E ενός ισοπλευρου τριγωνου που το υψός του είναι $u = 5\sqrt{3}\text{cm}$
- ✓ 4. Η διαγωνίος ενός τετραγωνου είναι 10cm . Να βρείτε το εμβαδό του
Γενίκευση: Να βρείτε το εμβαδό τετραγωνου με διαγωνίο d .
5. Να βρείτε το υψός u και το εμβαδό ενός ισοπλευρου τριγωνου που η πλευρά του είναι 16m με τη διαγωνίιο τετραγωνου πλευρας 5cm
6. Να βρείτε το εμβαδό ισοσκελούς τριγωνου που έχει βάση 10cm και η περίμετρος είναι 50cm
7. Ένα ορθογωνιο τρίγωνο έχει εμβαδό 24cm^2 και μια κάθετη πλευρά 6cm . Να βρείτε τις άλλες δύο πλευρές του και το υψός που αντιστοιχεί στην υποτείνουσα.
8. Ορθογωνίου τριγωνίου το εμβαδό είναι 24cm^2 και η μια κάθετη πλευρά του είναι $\frac{4}{3}$ της άλλης. Να βρείτε το υψός που αντιστοιχεί στην υποτείνουσα
9. Η υποτείνουσα $ΒΓ$ ορθογωνίου τριγωνου $ΑΒΓ$ είναι 16m με την πλευρά ισοπλευρου τριγωνου που έχει εμβαδό $25\sqrt{3}\text{cm}^2$. Η κάθετη πλευρά του $ΑΒ$ είναι 16m με τη διαγωνίιο τετραγωνου πλευρας $3\sqrt{2}\text{cm}$. Να βρείτε το υψός που αντιστοιχεί στην υποτείνουσα του.
10. Ένα ισοσκελές τριγωνο έχει περίμετρο 32cm και η βάση του είναι 2cm μεγαλύτερη από τις ίσες πλευρές του. Να βρείτε τα υψή του.
11. Σε ένα τρίγωνο $ΑΒΓ$ το υψός $ΑΔ = 12\text{cm}$, το εμβαδό $E = 84\text{cm}^2$ και $ΒΔ = 9\text{cm}$. Να βρείτε τα άλλα δύο υψή του $ΒΕ$ και $ΓΖ$.
12. Ρόμβος έχει περίμετρο 48cm και μια διαγωνίιο 10cm . Να βρείτε το εμβαδό του.
13. Ρόμβος έχει μια διαγωνίιο 24cm και εμβαδό 216cm^2 . Να βρείτε την άλλη διαγωνίιο και την πλευρά του.
14. Να βρείτε τις διαγωνίους ρόμβου, αν είναι γνωστό ότι η μια είναι διπλάσια από την άλλη και ότι το εμβαδό του ρόμβου είναι 169m^2
15. Ισοσκελές τραπέζιο έχει βάσεις 20cm και 38cm . Καθε μια από τις $κ$ η παραλλήλες πλευρές του είναι 15cm . Να βρείτε το υψός και το εμβαδό του τραπέζιου.

16. Ένα τετράγωνο έχει πλευρά $10\sqrt{2}$ cm. Να βρείτε τις βάσεις ενός τραπεζίου ισοδυναμού με το τετράγωνο, που έχει $u=5$ cm και u μία βάση του είναι τριπλασιασμένη από την άλλη.
17. Ισοσκελές τραπεζίο έχει $E=112$ m², $u=8$ m και κάθε μία από τις h παράλληλες πλευρές του είναι 10 m. Να βρείτε τις βάσεις του. Στη συνέχεια να βρείτε το εμβαδό ρομβού με διαγωνίους 16 cm με τις βάσεις του τραπεζίου.
18. Το εμβαδό ενός ισοσκελούς τραπεζίου είναι 64 cm² και το υψος του 6 cm. Η μία βάση του είναι 1 cm μικρότερη από το διπλάσιο της άλλης. Να βρείτε την περίμετρο του τραπεζίου.
19. Σε ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ ($\hat{A}=90^\circ$) είναι $AB=6$ cm και $A\Gamma=8$ cm. Φέρνεται το υψος AD και το προεκτείνεται κατά τμήτα $DE=6$ cm. Να βρείτε το εμβαδό και την περίμετρο του τετραπλευρού ~~ABDE~~ $ABE\Gamma$.
20. Να υπολογίσετε τα εμβαδά των παρακάτω σχημάτων:

21. Σε τρίγωνο $AB\Gamma$ το υψος $AD=12$ cm και το εμβαδόν του είναι 84 cm². Η $BD=9$ cm. Να βρεθούν τα υψή του
22. Αν $\beta\epsilon$ ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ η $AB=5$ cm και η $A\Gamma=5\sqrt{2}$ cm, τότε αν AD το υψος του $\Rightarrow BD = \frac{1}{3} B\Gamma$
23. Σε ορθογώνιο $AB\Gamma\Delta$ οι διαστάσεις του είναι 4 cm και 6 cm. Αν A' και Γ' είναι οι προβολές των A και Γ πάνω στη $B\Delta$, βρείτε το $\Delta A'$, $A'\Gamma'$, $B\Gamma'$

ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ

① Αν $\frac{3-2x}{2} = \frac{5-4x}{3}$ να βρεθεί ο x

② Αν $\frac{x}{y} = \frac{21}{35}$ να βρεθούν τα $\frac{x-y}{y}$, $\frac{x+y}{y}$, $\frac{y-x}{y}$, $\frac{x+y}{x}$

③ Αν $\frac{x}{2} = \frac{4}{7}$ -||-   -||-   -||-   -||-

④ Να βρεθεί ο μέσος αναλογος των αριθμών 16 και 25

⑤ Όμοια των -9 και -64

⑥ Να βρεθούν τα x και y αν ξέρω ότι $\frac{x}{6} = \frac{y}{8}$ και $x+y=70$

⑦   -||-   -||-   -||-   -||- $\frac{x}{y} = \frac{10}{6}$ και $x-y=46$

⑧   -||-   -||-   -||-   -||- $\frac{x}{y} = \frac{14}{10}$ και $2x-3y=25$

⑨   -||-   -||-   -||-   -||- $\frac{x-3}{x+7} = \frac{y+8}{y+3}$ και $x+y=13$

⑩   -||-   -||-   -||-   -||- $\frac{x-5}{x+2} = \frac{y-7}{y+9}$ και $x-y=12$

⑪   -||-   -||-   -||-   -||- $\frac{x}{5} = \frac{y}{2}$ και $x=3y+5$

⑫ Αν $\frac{2}{x} = \frac{3}{y} = \frac{4}{w}$ και $2x-3y+5w=121$ να βρεθούν τα x, y, w

⑬ Αν $\frac{x}{2} = \frac{y}{3} = \frac{w}{5}$, $x+y+w=200$ -||-   -||-   -||-

⑭ Αν $\frac{x}{y} = -2$ να βρεθούν τα $\frac{2x+4}{x+3y}$, $\frac{2x-3y}{4x-5y}$

⑮ Δυο αυτοκίνητες μεταφέραν ελαιοειδή και ημραν 6.800 δρχ. Ο α' μεταφέρει 4,5 τόνν σε απόσταση 40 km και ο β' 50 τόνν σε απόσταση 32 km Πόσον δρχ ημραν να ημραν ο καθένας;

⑯ Δυο βοσκοί νοίκιασαν αγρο και έδωσαν 2.850 δρχ. Ο α' βοσκός 200 πρόβατα επί 25 ημρες και ο β' 150 πρόβατα επί 30 ημρες. Πόσο θα ημρωσει ο καθένας;

⑰ Να βρεθούν τα x, y, w αν ξέρω ότι $\frac{x}{\frac{1}{2}} = \frac{y}{\frac{1}{3}} = \frac{w}{\frac{1}{4}}$ και ότι $5x+4y-7w=50$

$\frac{x}{y} = \frac{2}{1}$ $x = -2y$ $2(-2y) + 4y - 7w = 50$

ΟΜΟΙΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

Κριτήρια Ομοιότητας

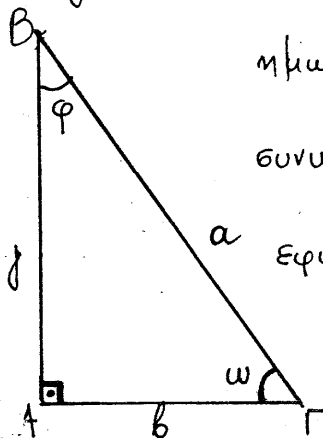
- ① Αν δύο τρίγωνα έχουν δύο γωνίες ίσες μια προς μια, είναι ομοία
- ② Αν δύο τρίγωνα έχουν δύο πλευρές αναλογές και τις γωνίες, που περιέχονται απ' αυτές ίσες, είναι ομοία.
- ③ Αν δύο τρίγωνα έχουν τις (ομόλογες) πλευρές τους αναλογές, είναι ομοία.

Άσκησης

- ① Να διαιρεθεί ένα ευδ. τρίγωνο σε δύο μέρη που έχουν λόγο 3:2
- ② Να διαιρεθεί ένα τρίγωνο σε δύο έτσι ώστε το εμβαδόν του ενός να είναι τα $\frac{2}{5}$ του εμβαδού του άλλου, φέρνοντας ένα ευδ. τρίγωνο από μια κορυφή του
- ③ Αν από το κέντρο βαρών τριγώνου ΑΒΓ φέρουμε // προς την ΒΓ, αυτή τέλνει την ΑΒ στο Δ. Να υπολογισθούν οι λόγοι $\frac{ΑΔ}{ΔΒ}$, $\frac{ΑΒ}{ΑΔ}$, $\frac{ΑΒ}{ΔΒ}$
- ④ Δύο πεντάγωνα ΑΒΓΔΕ και Α'Β'Γ'Δ'Ε' είναι ομοία και ισχύει η αναλογία $\frac{ΑΒ}{Α'Β'} = \frac{ΒΓ}{Β'Γ'} = \frac{ΓΔ}{Γ'Δ'} = \frac{ΔΕ}{Δ'Ε'} = \frac{ΕΖ}{Ε'Ζ'}$. Να βρείτε το λόγο των περιμέτρων τους.
- ⑤ Δ' ένα ορθογώνιο τρίγωνο ΑΒΓ (Α=90°) φέρνουμε το υψος ΑΔ. Να δικαιολογηθεί ότι το τρίγωνο ΑΔΒ είναι ομοίο με το ΑΒΓ. Το ίδιο για τα τρίγωνα ΑΔΓ και ΑΒΓ. Να γράψετε τους αντίστοιχους λόγους
- ⑥ Ένα τραπέζιο έχει βάσεις 7cm και 12cm. Ποιος είναι ο λόγος των τμημάτων στα οποία η μία διαγωνίος χωρίζει την άλλη;
- ⑦ Να κατασκευάσετε δύο ομοία τρίγωνα ΑΒΓ και Α'Β'Γ' και να φέρετε τις διχοτόμους τους ΑΔ και Α'Δ'. Εξετάστε αν τα τρίγωνα ΑΒΔ και Α'Β'Δ' καθώς και τα ΑΓΔ και Α'Γ'Δ' είναι ομοία
- ⑧ Να σχεδιάσετε ένα τρίγωνο ΑΒΓ και τη διαμέσο ΑΜ. Να φέρετε μια // προς τη ΒΓ, η οποία τέλνει τις ΑΒ, ΑΜ, ΑΓ στα σημεία Β', Μ', Γ' αντίστοιχα. Να συγκρίνετε τα τμήματα ΑΒ'Μ' και Μ'Γ'
- ⑨ Αν δίνεται τρίγωνο ΑΒΓ, να βρείτε : α) Πάνω στην πλευρά του ΑΒ ένα σημείο Δ τέτοιο, ώστε $ΑΔ = \frac{3}{5} ΑΒ$ β) Πάνω στην πλευρά ΑΓ ένα σημείο Ε τέτοιο, ώστε $ΓΕ = \frac{2}{5} ΑΓ$. γ) Να εξετάσετε τη θέση των ευθειών ΔΕ και ΒΓ και να βρείτε το λόγο ΔΕ:ΒΓ
- ⑩ Κατασκευάσετε ένα αββυζώνιο τρίγωνο και ένα άλλο τρίγωνο με πλευρές διπλάσιες από τις πλευρές του τριγώνου του πρώτου. Να εφημέγετε μαζί και το δεύτερο τρίγωνο να έχει μια ακέραια γωνία
- ⑪ Να κατασκευάσετε τα τρίγωνα ΑΒΓ και ΔΕΖ έτσι, ώστε οι πλευρές του δεύτερου να είναι το $\frac{1}{3}$ των ομόλογων πλευρών του πρώτου. Να συγκρίνετε τις διαμέσους ΑΜ και ΔΝ

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ

Τριγωνομετρικοί αριθμοί γωνίας

$$\begin{aligned} \eta\mu\omega &= \frac{y}{a} & \eta\mu\varphi &= \frac{b}{a} \\ \sigma\upsilon\nu\omega &= \frac{b}{a} & \sigma\upsilon\nu\varphi &= \frac{y}{a} \\ \epsilon\varphi\omega &= \frac{y}{b} & \epsilon\varphi\varphi &= \frac{b}{y} \end{aligned}$$

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΥ $\eta\mu\omega$, $\sigma\upsilon\nu\omega$, $\epsilon\varphi\omega$

$$\eta\mu^2\omega + \sigma\upsilon\nu^2\omega = 1$$

$$\eta\mu^2\omega = 1 - \sigma\upsilon\nu^2\omega$$

$$\sigma\upsilon\nu^2\omega = 1 - \eta\mu^2\omega$$

$$\epsilon\varphi\omega = \frac{\eta\mu\omega}{\sigma\upsilon\nu\omega}$$

Τριγωνομετρικοί αριθμοί των γωνιών 30°, 45°, 60°, 90°

	30°	45°	60°	90°
$\eta\mu$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1
$\sigma\upsilon\nu$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0
$\epsilon\varphi$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$	$\pm \infty$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Να επιλυθεί ορθογώνιο τρίγωνο ΑΒΓ ($\hat{A} = 90^\circ$) στον:
  - $a = 14\text{m}$, $\hat{B} = 40^\circ$
  - $\gamma = 10\text{m}$, $\hat{\Gamma} = 30^\circ$
  - $a = 21\text{m}$, $\gamma = 15\text{m}$
  - $b = 10\text{m}$, $\gamma = 14\text{m}$
  - $a = 20\text{m}$, $\hat{\Gamma} = 50^\circ$
  - $a = 10\text{m}$, $\eta\mu\hat{B} = 0,6428$
- Υπάρχει γωνία ω με $\eta\mu\omega = \frac{10}{13}$ και $\sigma\upsilon\nu\omega = \frac{7}{13}$;
- Δε ένα ορθογώνιο τρίγωνο ΑΒΓ ($\hat{A} = 90^\circ$) είναι $a = 3\beta$. Να υπολογισθούν οι τριγωνομετρικοί αριθμοί της γωνίας $\hat{B}$.
- Οι διαστάσεις ορθογωνίου είναι 20cm και 15cm. Να υπολογισθούν η διάγωνος και οι τριγωνομετρικοί αριθμοί των γωνιών που σχηματίζει η διάγωνος με τις πλευρές του ορθογωνίου
- Να αποδειχθούν οι:
  - $\frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2x} + \frac{1}{\eta\mu^2x} = \frac{1}{\eta\mu^2x\sigma\upsilon\nu^2x}$
  - $\frac{1 - \epsilon\varphi^2x}{1 + \epsilon\varphi^2x} = 1 - 2\eta\mu^2x$

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

① ΠΡΟΤΑΣΗ: Κάθε φράση που μπορεί να χαρακτηριστεί σαν «αληθής» ή «ψευδής», η.χ. «ο 8 είναι άρτιος» είναι πρόταση γιατί είναι αληθής, «ο 5 είναι άρτιος» είναι πρόταση γιατί είναι ψευδής, «φέρε μου ένα ποτήρι νερό» δεν είναι πρόταση.

② ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ $p(x)$ στο σύνολο A . (x μεταβλητή)

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε το σύνολο $A = \{5, 6, 7, 8, 9, 10\}$ και την φράση $p(x)$: ο x μικρότερος του 8. Αυτή η φράση δεν είναι πρόταση.

Οποιαδήποτε όπως τιμή του συνόλου A πάρει ο x γίνεται πρόταση

η.χ. όταν $x=5$	$p(5)$: ο 5 μικρότερος του 8 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $x=6$	$p(6)$: ο 6 μικρότερος του 8 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $x=7$	$p(7)$: ο 7 μικρότερος του 8 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $x=8$	$p(8)$: ο 8 μικρότερος του 8 (ΨΕΥΔΗΣ)
όταν $x=9$	$p(9)$: ο 9 μικρότερος του 8 (ΨΕΥΔΗΣ)
όταν $x=10$	$p(10)$: ο 10 μικρότερος του 8 (ΨΕΥΔΗΣ)

Αρα προτασιακός τύπος $p(x)$ στο σύνολο A είναι μια φράση $p(x)$ που έχει την ιδιότητα: $\forall a \in A$ η $p(a)$ να είναι αληθής ή ψευδής.

Το σύνολο A θα λέγεται ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ του προτασιακού τύπου $p(x)$

③ ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΗΘΕΙΑΣ G του προτασιακού τύπου $p(x)$ στο σύνολο A

Είναι το σύνολο $G \subseteq A$ αφού κάθε στοιχείο του G κάνει τον $p(x)$ αληθή.

Στο προηγούμενο παράδειγμα $G = \{5, 6, 7\}$ διότι $p(5), p(6), p(7)$ είναι αληθείς (μπορεί να είναι $G = \emptyset$ ή $G = A$)

④ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ $p(x, y)$ στο σύνολο $A \times B$ (2 μεταβλητές)

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε τα σύνολα $A = \{2, 5\}$, $B = \{3, 6, 7\}$

και τον προτασιακό τύπο $p(x, y)$: ο x είναι μικρότερος του y . Αυτή η φράση δεν είναι πρόταση. Οποιαδήποτε όπως τιμή του συνόλου $A \times B$ πάρει το διατεταγμένο ζεύγος (x, y) γίνεται πρόταση.

Θα βρούμε πρώτα το $A \times B = \{(2, 3), (2, 6), (2, 7), (5, 3), (5, 6), (5, 7)\}$

όταν $(x, y) = (2, 3)$	$p(2, 3)$: ο 2 είναι μικρ. του 3 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $(x, y) = (2, 6)$	$p(2, 6)$: ο 2 είναι μικρ. του 6 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $(x, y) = (2, 7)$	$p(2, 7)$: ο 2 είναι μικρ. του 7 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $(x, y) = (5, 3)$	$p(5, 3)$: ο 5 είναι μικρ. του 3 (ΨΕΥΔΗΣ)
όταν $(x, y) = (5, 6)$	$p(5, 6)$: ο 5 είναι μικρ. του 6 (ΑΛΗΘΗΣ)
όταν $(x, y) = (5, 7)$	$p(5, 7)$: ο 5 είναι μικρ. του 7 (ΑΛΗΘΗΣ)

Αρα προτασιακός τύπος $p(x, y)$ στο σύνολο $A \times B$ είναι μια φράση $p(x, y)$

που έχει την ιδιότητα: $\forall (a, b) \in A \times B$ η $p(a, b)$ είναι αληθής ή ψευδής. Το σύνολο $A \times B$ θα λέγεται σύνολο αναφοράς του προτασιακού τύπου $p(x, y)$.

ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΗΘΕΙΑΣ σ του προταβ. τύπου $p(x,y)$ στο σύνολο $A \times B$

Είναι το σύνολο $\sigma \subseteq A \times B$ όπου κάθε στοιχείο του σ κάνει τον $p(x,y)$ αληθή. Στο προηγούμενο παράδειγμα
 $\sigma = \{(2,3), (2,6), (2,7), (5,6), (5,7)\}$ διότι $p(2,3), p(2,6), p(2,7), p(5,6), p(5,7)$ είναι αληθείς.

ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΙ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

Δύο προταβ. τύποι λέγονται ισοδύναμοι, όταν έχουν το ίδιο σύνολο αναφοράς και το ίδιο σύνολο αληθείας. π.χ. Με σύνολο αναφ. $A = \{1,2,3,4\}$

παιρνω του προταβιακούς τύπους $p(x)$: ο x διαιρεί το 6 και $g(x)$: ο $x < 4$

- $p(1)$: ο 1 διαιρεί το 6 (Α) $g(1)$: ο 1 < 4 (Α)
- $p(2)$: ο 2 διαιρεί το 6 (Α) $g(2)$: ο 2 < 4 (Α)
- $p(3)$: ο 3 διαιρεί το 6 (Α) $g(3)$: ο 3 < 4 (Α)
- $p(4)$: ο 4 διαιρεί το 6 (Ψ) $g(4)$: ο 4 < 4 (Ψ)

ο $p(x)$ έχει σύνολο αληθείας $\sigma_1 = \{1,2,3\}$

ο $g(x)$ έχει σύνολο αληθείας $\sigma_2 = \{1,2,3\}$

Άρα $p(x)$ και $g(x)$ έχουν το ίδιο σύνολο αναφοράς και το ίδιο σύνολο αληθείας. Δηλαδή είναι ισοδύναμοι. Συμβολίζεται $p(x) \Leftrightarrow g(x)$

ΔΙΜΕΛΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

①. Διμελής σχέση από σύνολο A σε σύνολο B λέγεται κάθε υποσύνολο του $A \times B$ π.χ

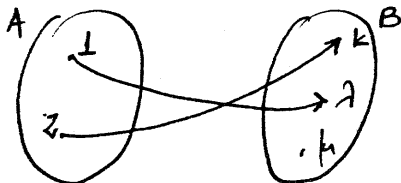
Αν $A = \{1,2\}$, $B = \{k, \lambda, \mu\}$, το σύνολο $R = \{(1,\lambda), (2,k)\}$

και μια διμελής σχέση από το A στο B διότι $R \subseteq A \times B$.

②. Τρόποι παραστάσεως μιας διμελούς σχέσεως

α) ΑΝΑΓΡΑΦΗ: η διμελής σχέση του προηγούμενου παραδείγματος δόθηκε με αναγραφή.

β) ΒΕΛΟΕΙΔΕΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Στο προηγούμενο παράδειγμα

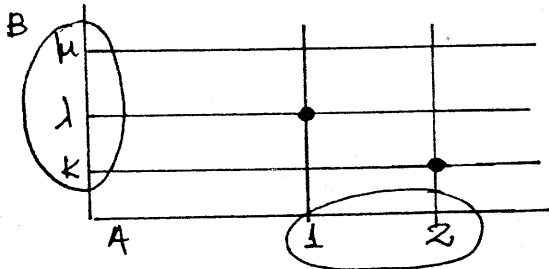

γ) ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΠΛΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ: Στο προηγούμενο παράδειγμα

μ		
λ		
k		
B \ A	1	2

δ) ΚΑΡΤΕΣΙΑΝΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: Στο προηγούμενο παράδειγμα

ε) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Δίνεται ένας προταξιοκόστος (χαρακτηριστική ιδιότητα) που συνδέει τα στοιχεία x, y των (x, y) που ανήκουν στο καρτ. γινόμενο $A \times B$ και θα αποτελέσουν τα στοιχεία του συνόλου R .

Το προηγούμενο παράδειγμα δεν αποδίδεται με περιγραφή. Ο τρόπος της περιγραφής όπως είναι ο πιο σημαντικός όταν έχουμε συνόλα A, B τα συνόλα με πολλά στοιχεία ή απειροσμένα η-χ.

α) $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{4, 5, 6\}$ και $R = \{(x, y) \in A \times B \text{ όπου } x + y = 6\}$
 $A \times B = \{(1, 4), (1, 5), (1, 6), (2, 4), (2, 5), (2, 6), (3, 4), (3, 5), (3, 6)\}$
 Άρα $R = \{(1, 5), (2, 4)\}$

β) $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{5, 6\}$ και $R = \{(x, y) \in A \times B \text{ όπου } x | y\}$
 Το $x | y$ διαβάζεται: ο x διαιρεί τον y .
 $A \times B = \{(1, 5), (1, 6), (2, 5), (2, 6), (3, 5), (3, 6)\}$
 Άρα $R = \{(1, 5), (1, 6), (2, 6), (3, 6)\}$

γ) $A = \mathbb{N}$, $B = \mathbb{N}$ και $R = \{(x, y) \in A \times B \text{ όπου } x \leq y\}$
 Είναι φανερό ότι αυτή η δικ. σχέση δεν δίνεται με αναγραφή. Μερικά ζεύγη της είναι $(1, 1), (1, 5), (2, 8), (13, 105)$ κ.τ.λ.
 Συζητώνουμε να συμβολίζουμε $\perp R \perp$ για να δείξουμε ότι $(1, 1) \in R$

- -	- -	- -	1 R 5	- -	- -	(1, 1) ∈ R
- -	- -	- -	2 R 8	- -	- -	(2, 8) ∈ R
- -	- -	- -	13 R 105	- -	- -	(13, 105) ∈ R

κ.τ.λ.

⑤ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ α) Έυοντο είναι ότι μπορεί $A = B$ (όπως στο παρ. δ. γ)
 τότε θα έχουμε μια δικηλή σχέση στο A^2 η-χ.

$A = \{1, 3, 6\}$ και $R = \{(x, y) \in A^2 \text{ όπου } x \text{ πολλαπλάσιο του } y\}$
 $A^2 = \{(1, 1), (1, 3), (1, 6), (3, 1), (3, 3), (3, 6), (6, 1), (6, 3), (6, 6)\}$
 Άρα $R = \{(1, 1), (3, 1), (3, 3), (6, 1), (6, 3), (6, 6)\}$

β) Ο τρόπος γραφής μιας δικηλούς σχέσεως με αναγραφή θα λέγε ότι δίνει το γραφήμα της δικηλούς σχέσεως.

γ) Είναι απαραίτητο όταν μας δίνεται μια δικ. σχέση με ορισμένο τρόπο γραφής να μπορούμε να την παραστήσουμε και με τους άλλους τρόπους (όπου είναι δυνατόν)

δ) Μια διμελής σχέση που δόθηκε με αναγραφή, βελονίδες, καρτ. γινώκ. ή πίνακα διπλής εισόδου, μπορεί να δοθεί με περιγραφή με περιε-
βοτέρους από έναν τρόπον η-χ.

$A = \{4, 2, 3\}$ και $R = \{(2, 3), (3, 2)\}$

Περιγραφή 1^{ος} τρόπος $A = \{4, 2, 3\}$, $R = \{(x, y) \in A^2 \text{ όπου } x + y = 5\}$

Περιγραφή 2^{ος} τρόπος $A = \{4, 2, 3\}$, $R = \{(x, y) \in A^2 \text{ όπου } x \neq y \text{ πρώτοι μεταξύ τους και } x/6, y/6\}$

4. ΠΕΔΙΟ ΟΡΙΣΜΟΥ ΔΙΜ. ΣΧΕΣΕΩΣ R από το A στο B

Λέγεται το σύνολο Π που έχει σαν στοιχεία τα πρώτα μέλη των διατεταγμένων ζευγών της διμ. σχέσεως R |6χρει $\Pi \subseteq A$

η-χ $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{3, 4, 5\}$, $R = \{(1, 4), (2, 3), (2, 4)\}$ τότε $\Pi = \{1, 2\}$

5. ΠΕΔΙΟ ΤΙΜΩΝ ΔΙΜ. ΣΧΕΣΕΩΣ R από το A στο B

Λέγεται το σύνολο Τ που έχει σαν στοιχεία τα δεύτερα μέλη των διατ. ζευγών της διμ. σχέσεως R. |6χρει $T \subseteq B$

στο ηροηγ. παραδειγμα $T = \{3, 4\}$

6. ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΜ. ΣΧΕΣΕΩΣ R από το A στο B

Λέγεται το σύνολο $U = \Pi \cup T$. |6χρει $U \subseteq A \cup B$

στο παραδειγμα $\Pi = \{1, 2\}$, $T = \{3, 4\}$ ορα $U = \{1, 2, 3, 4\}$

θα μελετήσουμε τώρα μερικές ειδικές διμελεις σχέσεις.

ΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μια σχέση ονομάζεται ανακλαστική αν $\forall x \in U$ το ζευγος $(x, x) \in R$.

Πως θα καταλαβαίνουμε αν μια σχέση είναι ανακλαστική ή όχι;

Εάν δίνεται α) με αναγραφή: αζητάμτουμε το U και ελεγκουμε αν $\forall x \in U$ το $(x, x) \in R$. Αν υπάρχει εστω και ένα $x \in U$ ωστε $(x, x) \notin R$ τότε η σχέση δεν είναι ανακλαστική.

η-χ $A = \{1, 2, 3\}$, $R = \{(x, y) \in A^2 \text{ τέτοια ώστε } x/y\}$

$R = \{(1, 1), (1, 2), (1, 3), (2, 2), (3, 3)\}$ είναι $U = \{1, 2, 3\}$

και $(1, 1) \in R$, $(2, 2) \in R$, $(3, 3) \in R$ ορα η σχέση είναι ανακλαστική

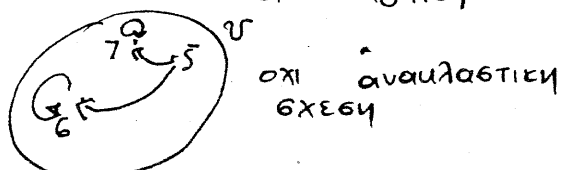
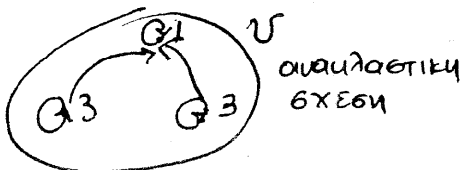
η-χ. $\Gamma = \{1, 2, 3\}$, $R = \{(x, y) \in \Gamma^2 \text{ όπου } x + y = 4\}$ είναι;

$R = \{(1, 3), (3, 1), (2, 2)\}$ και $U = \{1, 2, 3\}$

οπως $(1, 1) \notin R$ ορα η σχέση δεν είναι ανακλαστική.

β) με βελονίδες διαγράμματα

ελεγκουμε αν καθε στοιχείο του U έχει άκτεια. Αν υπάρχει εστω και ένα στοιχείο του U χωρίς άκτεια τότε δεν είναι ανακλαστική

γ) Με πίνακα διηρης εισοδου.

Ελεγχουμε αν καθε τετραγωνο της κυριας διαγωνιου ειναι πρακτο-
εκιαθικενο. Αν υπαρχει εστω και ενα χωρις πρακτοεκιαση, η σχεση
δεν ειναι ανακλαστικη.

3			
2			
1			
υ	υ		

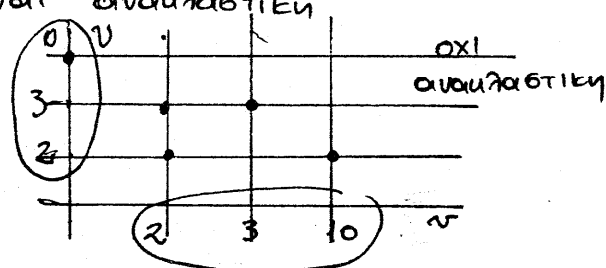
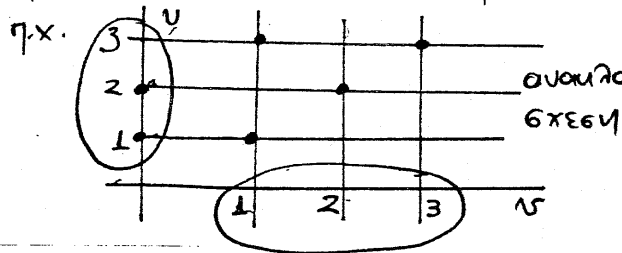
ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ
ΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

8			
7			
6			
5			
υ	υ		

ΟΧΙ ΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΗ

δ) Με καρτεσιανο διαγραμμα

Ελεγχουμε αν καθε κομβο της κυριας διαγωνιου ειναι εντειωμενοσ
Αν υπαρχει εστω και ενας κομβο της κυριας διαγωνιου οχι εν-
τειωμενοσ, η σχεση μιασ δεν ειναι ανακλαστικη

ε) Με περιγραφη: Αν $x \in U$ το $x \mathcal{R} x$ η $(x, x) \in R$ τοτε η σχεση ειναι
ανακλαστικη. Αν υπαρχει εστω και ενα $x \in U$ που να δινει
 $x \not\mathcal{R} x$ η $(x, x) \notin R$, τοτε η σχεση δεν ειναι ανακλαστικη.

η.χ. Στο N^* η $R = \{(x, y) \in N^{*2} \text{ οπου } x/y\}$ δινει $\forall x \in N^* x \mathcal{R} x$
δηλ x/x ειναι ανακλαστικη.

η.χ. Στο σωολο E των ευθειων ενοσ επιπεδου η $R = \{(x, y) \in E^2 : x \perp y\}$
δεν ειναι ανακλαστικη οτιοι $x \not\mathcal{R} x$ δηλ. $x \not\perp x$

ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μια σχεση ονομαζεται συμμετρικη οταν

$$\forall (x, y) \in R \Leftrightarrow (y, x) \in R$$

πως θα καταλαβουμε εαν μια σχεση ειναι συμμετρικη η οχι;

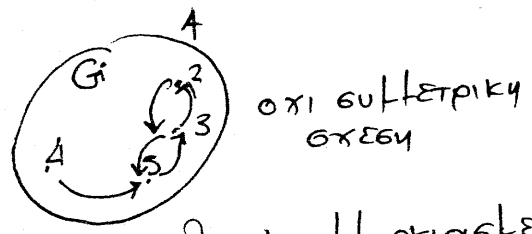
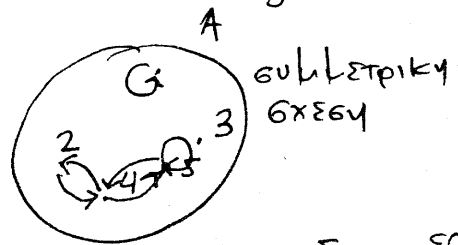
Αν δινεται : α) Με αναγραφη : $\forall (x, y) \in R$ ηρεπει $(y, x) \in R$.

Αν υπαρχει εστω και ενα $(x, y) \in R$ οπου $(y, x) \notin R$ τοτε η σχεση
δεν ειναι συμμετρικη

η.χ. $A = \{1, 2, 3\}$ και $R = \{(1, 2), (2, 2), (2, 1), (3, 2), (2, 3)\}$ ειναι συμμετρικη
οτιοι $(1, 2) \in R \Leftrightarrow (2, 1) \in R$, $(2, 2) \in R \Leftrightarrow (2, 2) \in R$ και
 $(3, 2) \in R \Leftrightarrow (2, 3) \in R$

π.χ. $K = \{1, 2, 3\}$ και $R = \{(1, 2), (2, 1), (3, 3), (3, 1)\}$ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΗ
 γιατί $(3, 1) \in R$ ενώ το $(1, 3) \notin R$.

β) Με βέλοειδές διαγράμματα: Αν από κάποιο στοιχείο α ξεκίνα βέλος για κάποιο στοιχείο β, πρέπει να επιστρέφει και από το β στο α. Δεν είναι βέβαια υποχρεωτικό να καλυφθούν όλα τα στοιχεία με βέλη. Αν εστώ και ένα βέλος ΔΕΝ επιστρέφει από όπου ξεκίνησε ΔΕΝ έχουμε συμμετρική σχέση.
 π.χ.

γ) Με πίνακα διατης εισόδου: Ελέγχουμε αν υαδὲ γραφισκαστένο τετραγωνο έχει επίσης γραφισκαστένο και το συμμετρικο του ως προς την κύρια διαγωνιο.

π.χ.

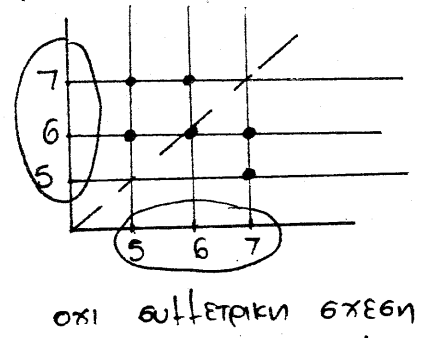
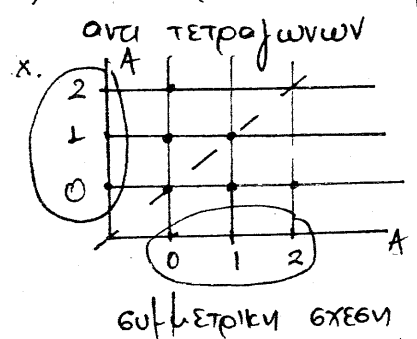
4				
3				
2				
1				
A	1	2	3	4

συμμετρική σχέση

3				
2				
6				
5				
A	5	6	2	3

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΗ

δ) Με υαρτεσιανο διαγράμματα: Παρομοια συστήα με κόμβους

ε) Με περιγραφή: Πρέπει για κάθε xRy να παίρνουμε και yRx . Αν υπάρχει εστώ και ένα xRy που δίνει yRx μ σχέση της ΔΕΝ είναι συμμετρική

π.χ. $A = \{1, 2, 3\}$ και $R = \{(x, y) \in A^2 \text{ όπου } x+y=5\}$ τότε αν $xRy \Leftrightarrow yRx$

π.χ. $A = \{1, 2, 4\}$ και $R = \{(x, y) \in A^2, x/y\}$ τότε $1R4$ αλλά $4 \not R 1$ ορα μ σχέση ΔΕΝ είναι συμμετρική

π.χ. E το σύνολο των ευθειων του επιπέδου και $R = \{(x, y) \in E^2, x \perp y\}$ είναι συμμετρική αφού αν $x \perp y \Leftrightarrow y \perp x$

π.χ. Στο N^* η $R = \{(x, y) \in N^* \text{ όπου } x < y\}$ είναι η συμμετρική διατι αν $x \leq y$ ΔΕΝ δίνει και $y \leq x$

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μια σχέση ονομάζεται μεταβατική αν

$$\forall (x,y) \in R \wedge (y,w) \in R \Rightarrow (x,w) \in R$$

Μια σχέση δεν είναι μεταβατική όταν ενώ ισχύουν οι $(x,y) \in R$
 $\wedge (y,w) \in R$ δεν ισχύει $(x,w) \in R$.

Πως καταλαβαίνουμε αν μια σχέση είναι μεταβατική ή όχι;
Εδώ δεν μπορούμε να βρούμε συνηρησμά αν η σχέση
μας δίνεται με πίνακα ή βελθοειδές ή καρτεσιανό. Μπορούμε
μόνο με τις μεθόδους της αναγραφής και της περιγραφής
Μετατρέψουμε λοιπόν τον πίνακα ή το βελθοειδές σε αναγραφή
και συνεχίζουμε.

Αν η σχέση μας δίνεται με α) αναγραφή, ελέγχουμε αν $\forall (x,y) \in R \wedge$
 $(y,w) \in R$ υπάρχει και το $(x,w) \in R$

π.χ στο $A = \{1,2,3\}$ εστω $R = \{(1,2), (2,3), (1,3)\}$ είναι μεταβατική
αφού $(1,2) \in R \wedge (2,3) \in R \Rightarrow (1,3) \in R$

π.χ στο $A = \{1,2,3,4\}$ οπν $R = \{(1,2), (2,4), (4,3), (1,4), (2,3)\}$
 $(1,2) \in R \wedge (2,4) \in R \Rightarrow (1,4) \in R$

Όμως ενώ $(1,2) \in R \wedge (2,3) \in R$ το $(1,3) \notin R$ δεν είναι μετα-
βατική η σχέση.

π.χ. στο $A = \{a,b\}$ η $R = \{(a,a), (a,b), (b,a), (b,b)\}$ είναι
μεταβατική αφού

$$(a,a) \in R \wedge (a,b) \in R \Rightarrow (a,b) \in R$$

$$(a,b) \in R \wedge (b,a) \in R \Rightarrow (a,a) \in R$$

$$(b,b) \in R \wedge (b,a) \in R \Rightarrow (b,a) \in R$$

$$(a,b) \in R \wedge (b,b) \in R \Rightarrow (a,b) \in R$$

$$(b,a) \in R \wedge (a,a) \in R \Rightarrow (b,a) \in R$$

β) Με περιγραφή: Ελέγχουμε αν $\forall xRy \wedge yRw \Rightarrow xRw$

Αν υπάρχει εστω και ένα $xRy \wedge yRw$ που να δίνει xRw
αρκει για να την έχουμε μεταβατική σχέση.

π.χ. στο $\mathbb{N}$ παίρνουμε την $R = \{(x,y) \in \mathbb{N}^2 \text{ όπου } x \leq y\}$

τότε αν $x \leq y \wedge y \leq w \Rightarrow x \leq w$ δηλ. έχουμε μεταβατική σχ.

π.χ. στο $\mathbb{Q}$ παίρνουμε την $R = \{(x,y) \in \mathbb{Q}^2 \text{ όπου } x \neq y\}$

τότε υπάρχει ζεύγος $8 \neq 5 \wedge 5 \neq 8$ που δίνει $8 = 8$ δηλ. ~~σχ~~.

Άρα η σχέση μας δεν είναι μεταβατική.

Όπως προαναφέραμε αν η σχέση μας δώσει με ένα απ τους 3
αλλους τρόπους, θα την γράψουμε με αναγραφή και θα
ελέγχουμε αν είναι ή όχι μεταβατική

η.χ.

4		///			
3	///				
2	///	///	///		
1	///	///			
A	A	1	2	3	4

ηαίρων $R = \{(1,1), (1,2), (1,3), (2,1), (2,2), (3,2), (3,4)\}$
 δεν είναι μεταβατική αφού
 $(3,2) \in R \wedge (2,4) \in R$
 ενώ $(3,4) \notin R$

ΑΝΤΙΣΥΜΜΕΤΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μια σχέση θα λεφεται αντισυμμετρική όταν:

Αν $(x,y) \in R$ με $x \neq y \Rightarrow (y,x) \notin R$

Πως ελεγχουμε αν μια σχέση είναι αντισυμμετρική ή όχι;

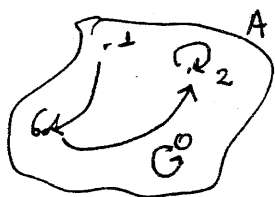
Αν δίνεται α) με αναγραφή: ελεγχουμε αν $\forall (x,y) \in R$ με $x \neq y$ το $(y,x) \notin R$. αν φυσικά βρούμε εστώς και ένα $(x,y) \in R$ που να γνεί και $(y,x) \in R$ με $x \neq y$ τότε η σχέση τος δεν είναι αντισυμμετρική

η.χ. $A = \{1,2,3,4\}$ και $R = \{(1,1), (3,4), (4,1), (2,2)\}$ είναι αντισυμμετρική γιατί $(3,4) \in R \Rightarrow (4,3) \notin R$
 $(4,4) \in R \Rightarrow (1,4) \notin R$

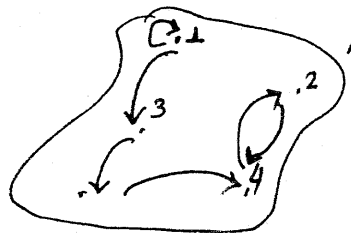
Τα ζεύγη $(1,1), (2,2)$ δεν εφεταγονται αφού πρέπει $x \neq y$

η.χ. $A = \{5,6,7\}$ και $R = \{(5,6), (6,6), (7,5), (6,5)\}$ δεν είναι αντισυμμετρική αφού $(5,6) \in R \Rightarrow (6,5) \in R$ και $6 \neq 5$

β) με βέλοειδες: Πρέπει τα βέλη να τίν επιστρέφουν εκεί από όπου ξεκίνησαν (εκτός από τις θηλεις). Εάν εστώς και ένα βέλος επιστρέφει από εκεί όπου ξεκίνησε η σχέση δεν είναι αντισυμμετρική

αντισυμμετρική

οχι αντισυμμετρική

γ) Με πινακο διηλεις εθδοδου: Πρέπει να τίν εχουμε ταυριστενα τετραγωνα συμμετρικά ως προς την κυρια διαγωνιο (εξαιρουται τα τετραγωνα της κυριας διαγωνια)

η.χ.

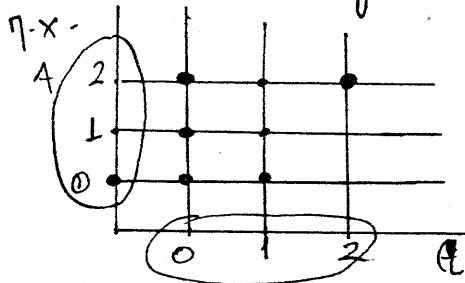
3	///		///	
2		///		
1		///		
A	A	1	2	3

αντισυμμετρική

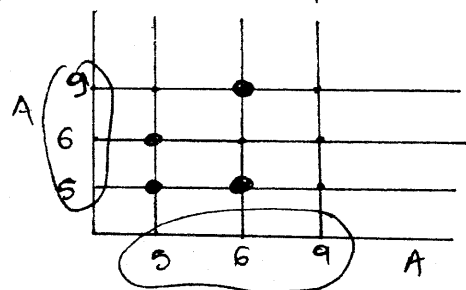
7	///		///	
9			///	
8	///		///	
A	A	8	9	7

οχι αντισυμμετρική

δ) Με καρτεσιανό διαγράμμα: Ποιοί είναι οι κόμβοι με τους οποίους

αντιμετρική

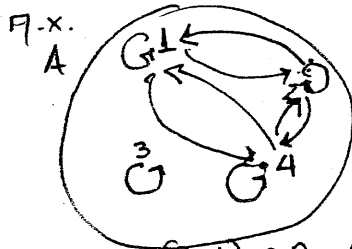

οχι αντιμετρική

ε) Με περιγραφή. Ελέγχουμε αν $\forall xRy$ όπου $x \neq y \Rightarrow yRx$
 η·x. Έστω στο N^* η $R = \{(x,y) \in N^{*2} \text{ όπου } x/y\}$
 τότε $\forall x/y$ με $x \neq y \Rightarrow y/x$ δηλ. έχουμε αντιμετρική σχέση.
 η·x. Έστω στο N η $R = \{(x,y) \in N^2 \text{ όπου } x+y=100\}$
 υπάρχει ζεύγος $5R95$ με $5 \neq 95$ που δίνει και $95R5$ δηλ.
 η σχέση δεν είναι αντιμετρική

ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΣΟΔΥΝΑΜΙΑΣ

Αν μια σχέση είναι συχνάως ανακλαστική, συμμετρική και μεταβατική
 θα λέμε ότι αποτελεί σχέση ισοδυναμίας

είναι σχέση
 ισοδυναμίας
 γιατί:

$$R = \{(1,1), (2,2), (3,3), (4,4), (1,2), (2,1), (2,4), (4,2), (4,1), (1,4)\}$$

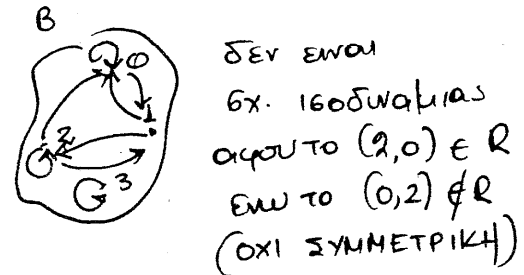
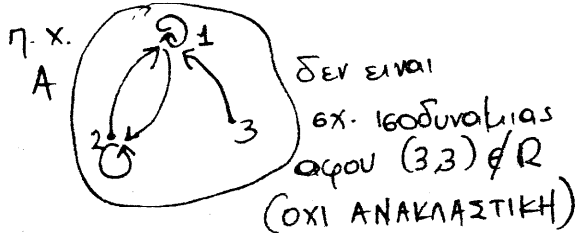
$(1,1) \in R, (2,2) \in R, (3,3) \in R, (4,4) \in R \Rightarrow$ ΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΗ.

$(1,2) \in R \Rightarrow (2,1) \in R$
 $(2,4) \in R \Rightarrow (4,2) \in R$
 $(1,4) \in R \Rightarrow (4,1) \in R \} \Rightarrow$ ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΗ.

$(1,4) \in R \wedge (2,1) \in R \Rightarrow (1,1) \in R,$
 $(1,2) \in R \wedge (4,2) \in R \Rightarrow (2,2) \in R$
 $(1,4) \in R \wedge (4,1) \in R \Rightarrow (1,1) \in R$
 $(2,1) \in R \wedge (1,2) \in R \Rightarrow (2,2) \in R$
 $(4,2) \in R \wedge (2,4) \in R \Rightarrow (4,4) \in R$
 $(1,2) \in R \wedge (2,4) \in R \Rightarrow (1,4) \in R$
 $(1,4) \in R \wedge (4,2) \in R \Rightarrow (4,2) \in R$
 $(4,1) \in R \wedge (1,4) \in R \Rightarrow (4,4) \in R$

$\Rightarrow$ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ.

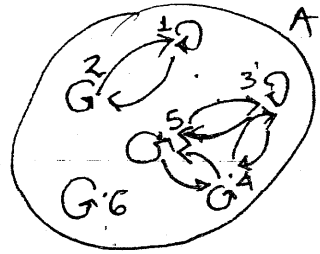
Φυσικά είναι πολύ ευκολότερο να ελέγξουμε αν μια σχέση δεν είναι σχέση ισοδυναμίας

οι άλλες ιδιότητες τότε
δεν μας ενδιαφέρουν

Εάν R μια σχέση ισοδυναμίας και $(x,y) \in R$ ή xRy , συνήθως να συμβολίζουμε $x \sim y$ και να λέμε ότι x είναι ισοδύναμο με το y .

Ας μελετήσουμε την σχέση $R = \{(1,1), (1,2), (2,1), (6,6), (5,5), (3,3), (4,4), (5,3), (3,5), (4,5), (5,4), (3,4), (4,3), (2,2)\}$

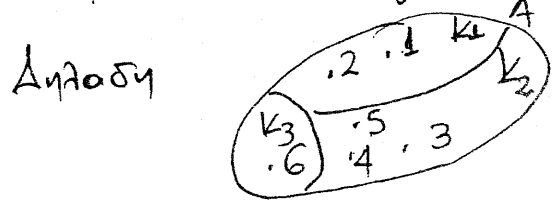
Παρατηρούμε ότι η R είναι σχέση ισοδυναμίας
 $\left. \begin{matrix} 1 R 1 \\ 1 R 2 \\ 2 R 1 \\ 2 R 2 \end{matrix} \right\}$ έχουμε εδώ ένα σύνολο από στοιχεία του A που είναι μεταξύ τους ισοδύναμα το $\{1,2\}$

Το σύνολο αυτό θα λέμε ότι αποτελεί μια κλάση ισοδυναμίας

Υπάρχουν στο προηγούμενο παράδειγμα και άλλες αλλαγές

5 R 5	4 R 3	} σημασι κλάση ισοδυναμίας $\{5,3,4\}$	και 6 R 6 σημασι μια ακόμη κλάση ισοδυναμίας η $\{6\}$
5 R 3	3 R 4		
3 R 5	4 R 5		
5 R 4	3 R 4		
4 R 4			

Έχουμε λοιπόν 3 κλάσεις ισοδυναμίας $k_1 = \{1,2\}$, $k_2 = \{5,3,4\}$, $k_3 = \{6\}$ γενες μεταξύ τους και τέτοιες ώστε $k_1 \cup k_2 \cup k_3 = A$
 Στο βέλτιστο διαγράμμα της R οι κλάσεις ισοδυναμίας ξεχωρίζουν αν προεξοφτούμε ότι υπάρχουν ομάδες στοιχείων που συμμοιωνώνουν μεταξύ τους με βελή.

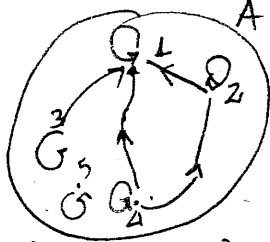
Το βέλτιστο διαγράμμα λοιπόν μας βοηθά περισσότερο από τους άλλους τρόπους να παίρνουμε κλάσεις ισοδυναμίας.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Αν μια διμελής σχέση είναι συχνάως ανακλαστική, αντισυμμετρική και μεταβατική, θα λέγε ότι αποτελεί σχέση διατάξεως.

η.χ.

είναι σχέση διατάξεως γιατί:

$$R = \{(1,1), (2,2), (3,3), (4,4), (5,5), (3,1), (2,1), (4,1), (4,2)\}$$

$$(1,1) \in R, (2,2) \in R, (3,3) \in R, (4,4) \in R, (5,5) \in R \Rightarrow \text{ΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΗ}$$

$$\left. \begin{aligned} (3,1) \in R, 3 \neq 1 &\Rightarrow (1,3) \notin R \\ (2,1) \in R, 2 \neq 1 &\Rightarrow (1,2) \notin R \\ (4,1) \in R, 4 \neq 1 &\Rightarrow (1,4) \notin R \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{ΑΝΤΙΣΥΜΜΕΤΡΙΚΗ}$$

$$\left. \begin{aligned} (4,2) \in R \wedge (2,1) \in R &\Rightarrow (4,1) \in R \\ (4,4) \in R \wedge (4,2) \in R &\Rightarrow (4,2) \in R \\ (4,1) \in R \wedge (1,1) \in R &\Rightarrow (4,1) \in R \\ (4,2) \in R \wedge (2,2) \in R &\Rightarrow (4,2) \in R \\ (3,3) \in R \wedge (3,1) \in R &\Rightarrow (3,1) \in R \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ}$$

κ.τ.η.

Το σύνολο A λέγα στο οποίο ορίσατε μια τέτοια σχέση R, θα λέγεται διατεταγμένο σύνολο

Αν όλα τα στοιχεία του A συνδέονται μεταξύ τους, με την σχέση που μας δίνουν τότε λέγε ότι έχουμε σχέση ολικής διατάξεως

Στο προηγουμένο παράδειγμα έχουμε στοιχεία που δεν συνδέονται μεταξύ τους όπως η.χ. $(3,5) \notin R \wedge (5,3) \notin R$, ορα δεν έχουμε ολική διατάξη αλλά σχέση μερικής διατάξεως

Ένα σύνολο A οφοδιασμένο με σχέση ολικής διατάξεως, θα λέγεται ολικώς διατεταγμένο σύνολο

Ένα σύνολο A οφοδιασμένο με σχέση μερικής διατάξεως, θα λέγεται μερικώς διατεταγμένο σύνολο.

Άσκησης για επανάληψη

① Δίνεται το σύνολο $A = \{1, 2, 3, 4\}$ και τα γραφήματα:

$$G_1 = \{(1,1), (1,3), (3,2), (2,2), (3,3), (1,2), (4,4), (1,4)\}$$

$$G_2 = \{(1,1), (1,2), (1,3), (3,1), (2,1), (2,2)\}$$

$$G_3 = \{(1,1), (1,2), (2,1), (2,2), (3,3), (4,4)\}$$

Ποιες σχέσεις είναι σχέσεις ισοδυναμίας

② Δίνεται το $A = \{1, 2, 3, 4\}$ και τα γραφήματα των σχέσεων:

$$G_1 = \{(1,2), (2,2), (3,4), (4,3), (3,3), (4,4)\}$$

$$G_2 = \{(1,1), (1,2), (2,1), (2,2), (2,3), (3,3), (4,4)\}, G_3 = \{(2,3), (3,2), (4,4)\}$$

$$G_4 = \{(1,1), (1,2), (2,3)\}, G_5 = \{(1,1), (2,2), (1,3), (3,4), (3,3), (4,4)\}$$

Ποιες είναι ανακλαστικές; Ποιες αντισυμμετρικές;
Ποιες μεταβατικές;

③ Δίνεται η σχέση με γραφήμα

$$R = \{(a,a), (b,a), (b,b), (x,b), (x,y), (x,a), (a,y), (d,d)\}$$

Ποιο είναι το σύνολο αναφοράς; Είναι σχέση ισοδυναμίας; Εάν είναι, να βρείτε την κλάση ισοδυναμίας. Να γίνει βελτιστό διαγράμμα

④ Δίνεται η σχέση με γραφήμα $R = \{(a,a), (a,b), (a,y), (a,d), (b,b), (b,y), (b,d), (x,y), (x,d), (d,d)\}$. Ποιο είναι το σύνολο αναφοράς;

Είναι σχέση διατάξεως; Εάν ναι, κερικός ή στικός;

Να γίνει πίνακας δήλης είσοδου.

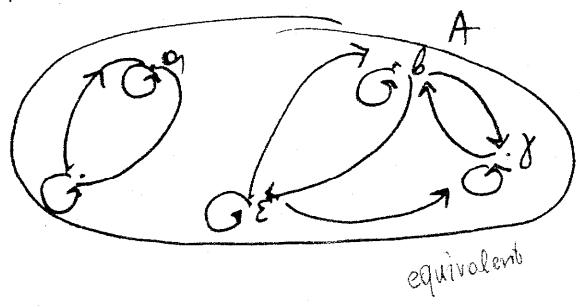
⑤ Στο σύνολο N ορίζεται μια σχέση, που έχει πρόταξιμο τύπο:

$$f(x,y) : \ll x = \text{πληθυσμίο του } y \gg$$

Να εξεταστεί αν η σχέση αυτή είναι διατάξεως. Εάν ναι, κερικός ή στικός;

⑥ Δίνεται το βελτιστό διαγράμμα μιας διμερούς σχέσης.

Να εξεταστεί αν είναι ανακλαστική, συμμετρική, αντισυμμετρική, μεταβατική.

ΕΠΙΛΥΣΗ ΕΞΙΣΩΣΕΩΝ α' ΒΑΘΜΟΥ

(23)

A. Να λύσουν στο σύνολο $\mathbb{R}$ οι εξισώσεις:

$$1) 2x + \left(\frac{x}{3} - \frac{x}{4}\right) = \frac{5x}{3} + 30 \quad 2) 3\left(\frac{2y}{4} - 5\right) - \left(2y - \frac{1}{2}\right) \cdot \frac{3}{4} = 15\left(y - \frac{2}{5}\right)$$

$$3) \frac{2}{3}\left(\frac{x}{2} - 1\right) - \left[x - \left(\frac{1}{2} - \frac{x}{3}\right)\right] = \frac{1}{2}\left(x - \frac{2}{3}\right) + \frac{5x}{6} - 1$$

$$4) 3a - 5 \cdot \left(\frac{2a-3}{5} - \frac{3a}{4}\right) = \frac{a}{9} - 3$$

$$5) \frac{3(t-2)}{4} - 5t - 3 = \frac{2(3t-4)}{3} + 7t - \frac{t-2}{12}$$

$$6) \frac{x}{3} - 4 \cdot \left(\frac{3x}{4} - \frac{x-2}{5}\right) = \frac{2x}{-12}$$

$$7) \frac{2(3x-1)}{3} - \frac{4x-7}{4} = -1 - \frac{11x-6}{12}$$

$$8) \frac{7x-4}{15} + \frac{x-1}{3} = \frac{-1+3x}{5} + \frac{-7-x}{10}$$

$$9) 2x - \left(\frac{15x}{9} - 5\right) = \frac{x-6}{3} + 7$$

$$10) \frac{x-1}{4} - \frac{1}{8}\left(\frac{x-5}{4} - \frac{14-2x}{5}\right) = \frac{x-9}{2} - \frac{7}{8}$$

$$11) \frac{1}{2}\left[8 - \frac{x}{3} - 2 \cdot \left(\frac{x}{2} + 5\right)\right] - \left[6 - \frac{3x}{2} + 3(x-5)\right] + 5 = 0$$

$$12) \frac{x}{6} - \frac{x-\frac{1}{2}}{3} - \frac{1}{3}\left(\frac{2}{5} - \frac{x}{5}\right) = 0$$

$$13) \frac{x-\frac{5}{3}}{2} - \frac{1-\frac{x}{3}}{4} + \frac{\frac{x}{2}}{6} - \frac{x+1}{3} = \frac{5x+8}{12}$$

$$14) \frac{\frac{3x-5}{2} - 1}{4} = \frac{4(2x-7)}{9} + \frac{3 - \frac{5(x-2)}{3}}{3} + \frac{13}{24}$$

$$15) 2x - 3\left[\frac{5x-1}{2} - 3 \cdot \left(x - \frac{2}{3} \cdot \frac{x-1}{2}\right) - 1\right] = \frac{8}{3} - \frac{2}{3}\left(\frac{x-1}{2} - \frac{x-1}{3}\right)$$

$$16) 2\left(\frac{a-3}{3} - \frac{3}{4} \cdot \frac{a-1}{2}\right) - 5 - 2 \cdot \frac{a+1}{3} = -7\left(a - \frac{a-5}{4}\right)$$

$$17) 2^{-2}(3x-1) - 2^{-1}(2x-1) = 3^{-1}(4x-1) - 2^2(3x-1)$$

$$18) -5 \frac{w-2(3-4w)}{-\frac{1}{2}+2} = \frac{\frac{3w-1}{2} - \frac{w-1}{3}}{2^2}$$

Β. Να λυθούν στο σύνολο $\mathbb{R}$ οι εξισώσεις:

$$1) \frac{3x-2}{x-1} = \frac{4}{3}$$

$$2) \frac{4}{5y-9} = \frac{2}{3(y+1)}$$

$$3) \frac{-2}{w+1} = -\frac{3}{2w-5}$$

$$4) \frac{x-\frac{4}{3}}{x+\frac{2}{3}} = \frac{4}{5}$$

Γ. Να λυθούν στο σύνολο $\mathbb{R}$ οι εξισώσεις:

$$1) (3x-2)(x+1)(1-2x) = 0 \quad 2) 3x(x-1)(5+2x)(x+1) = 0$$

$$3) 2x(3x+1)(x-2)^2(2x-1)^3 = 0$$

$$4) -x^2(2x-5)(x-1)^2 = 0$$

Δ. Να βρεθεί με αναγραφή το σύνολο $A \cup B$, αν:

$$1) A = \left\{ x \in \mathbb{N} / \frac{2x}{3} + \frac{x}{6} - 5 = \frac{5x}{4} \right\}, \quad B = \left\{ x \in \mathbb{N} / 6,5 - \frac{5x-1}{6} = \frac{20}{3} \right\}$$

$$2) A = \left\{ x \in \mathbb{Z} / \frac{x}{3} + 2 = 4 \right\}, \quad B = \left\{ x \in \mathbb{Z} / \frac{2x+3}{3} = \frac{x-2}{4} \right\}$$

$$3) A = \left\{ x \in \mathbb{Q} / 3x = -3(2-x) \right\}, \quad B = \left\{ x \in \mathbb{Q} / \frac{2x-1}{3} - \frac{5x-2}{12} = \frac{x+1}{4} \right\}$$

Ε. Να λυθούν οι εξισώσεις:

$$1) \frac{3x+2}{5} - \frac{4x-3}{7} = 4 + \frac{x-2}{35}$$

$$2) 2x-5 = \frac{x+7}{2} + \frac{3x}{2}$$

$$3) \frac{w+6}{2} + \frac{2(w+17)}{3} + 5 \cdot \frac{w-10}{6} = 2w+6$$

$$4) 6 \cdot \frac{9+8x}{2} - 27 = 24x$$

$$5) \frac{x+1}{4} - \frac{2x-1}{5} + \frac{3x+1}{2} = \frac{27x+19}{20}$$

ΣΤ.

1) Να βρεθεί ο λ ώστε η εξίσωση $(4\lambda-6)x = 7\lambda+8$ να είναι αδύνατη

2) Να βρεθούν τα k, λ ώστε η εξίσωση $(3\lambda-4)x = 2k+5$ να είναι αόριστη (ταυτότητα)

$$4\lambda-6 = 0 \Rightarrow \lambda = \frac{3}{2}$$

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΕΞΙΣΟΣΕΙΣ

1. Αν σε έναν αριθμό προσθέσουμε το $\frac{1}{3}$ του, βρίσκουμε τον αριθμό 18 ελαττωμένο κατά το $\frac{1}{6}$ του αριθμού. Ποιος είναι ο αριθμός;
2. Ναι βρεθεί αριθμός που το διπλασίο και τριπλασίο του κατά 5 μικρότερου του δίνουν αθροίσμα κατά 12 μεγαλύτερο από το διπλασίο του;
3. Ποιού αριθμού το μισό, το $\frac{1}{2}$ και το $\frac{1}{3}$ δίνουν αθροίσμα 21;
4. Ποιού αριθμού ο κατά 5 μεγαλύτερος του τριπλασίου του είναι κατά 17 μεγαλύτερος από το διπλασίο του κατά 4 μικρότερου του;
5. Αν προσθέσουμε τον κατά 5 μικρότερο ενός αριθμού επί 2 βρίσκουμε 28. Ποιος είναι ο αριθμός;
6. Το αθροίσμα τριών αντισωμ ακέραιων είναι 22. Ο μέγιστος είναι κατά 17 μεγαλύτερος του μικρότερου και κατά 9 μικρότερος του μεγαλύτερου. Να βρεθούν οι αριθμοί.
7. Το αθροίσμα τριών διαδοχικών περιττων είναι 39. Να βρεθούν.
8. Το αθροίσμα τριών διαδοχικών αρτιων είναι 56. Να τους βρείτε.
9. Ποιον αριθμό πρέπει να αφαιρέσουμε από τους όρους του ελαφάτος $\frac{8}{13}$ για να προκύψει ελάφιστο 160 με $\frac{1}{2}$;
10. Πατέρας είναι 27 χρονων και ο γιος του 7. Πριν από 7 χρόνια ο πατέρας είχε ηλικία διπλασίου του γιου του;
11. Η ηλικία του Α είναι διπλασίου της ηλικίας του Β. Πριν από 7 χρόνια το αθροίσμα των ηλικιών τους ήταν 160 με τη σημερινή ηλικία του Α. Να βρείτε τις ηλικίες των Α και Β.
12. Αν από το διπλασίο της σημερινής ηλικίας του Α αφαιρέσεις το διπλασίο της ηλικίας που είχε πριν 6 χρόνια, θα βρεις το μισό της σημερινής της ηλικίας. Πόσων χρονων είναι ο Α;
13. Πατέρας έχει διπλασίου ηλικία από τον γιο του. Πριν από 5 χρόνια ο γιος είχε το $\frac{1}{3}$ της ηλικίας που θα έχει σήμερα μετά 10 χρόνια. Ποιες οι σημερινές τους ηλικίες;
14. Πατέρας 52 χρονων έχει γιο 26 χρονων. Μετά από πόσα χρόνια ο πατέρας θα έχει διπλασίου ηλικία από τον γιο;
15. Σε ένα ορθογώνιο τρίγωνο η διαφορά των οφειών γωνιών του είναι 90° . Να βρεθούν οι γωνίες του.
16. Σε ένα ισοσκελές τρίγωνο η γωνία της κορυφής του είναι το μισό της κάθεμίας από τις γωνίες της βάσης του. Να υπολογισθούν οι γωνίες του.

17. Τριγώνου $ABΓ$ η γωνία $\hat{B}$ είναι τα $\frac{3}{8}$ της $\hat{A}$ και $\hat{M}$ το $\frac{1}{3}$ της $\hat{B}$. Να βρεθούν οι γωνίες του τριγώνου
18. Μια βρυση γεμίζει μια δεξαμενή σε 3 ώρες, μια άλλη σε 4 ώρες και μια τρίτη σε 6 ώρες. Σε πόσες ώρες θα γεμίσει η δεξαμενή αν τρέχουν και οι τρεις βρυες μαζί;
19. Μια βρυση γεμίζει μια δεξαμενή σε 12 ώρες, μια άλλη σε 10 ώρες μια τρίτη αδειάζει τη δεξαμενή σε 30 ώρες. Αν και οι τρεις βρυες ανοιχτούν συγχρόνως, σε πόσες ώρες θα γεμίσει η δεξαμενή;
20. Μια αλεπού, που κάνει 2 ημιδρόμα στο δευτερόλεπτο, έχει μόνιμα κάνει 30 ημιδρόμα, όταν ένας σκύλος, που κάνει 4 ημιδρόμα στο δευτερόλεπτο, αρχίσει να την κυνηγεί. Μετά από ποσο δευτερόλεπτα ο σκύλος θα φτάσει την αλεπού;
21. Χωρικός έκοψε να πουλήσει όλα αυγά είχε προς 5 δραχ. το καθένα. Επειδή έγρασαν 3 αυγά, πουλήσε τα υπολοιπα προς 6 δραχ. το καθένα και έτσι δεν ζημιώθηκε. Ποσα αυγά είχε ο χωρικός;
22. Όλα τα πρόβατα και οι κότες ενός χωρικού έχουν 30 κεφάλια και 72 πόδια. Ποσα πρόβατα και ποσες κότες έχει;
23. Θέλω να πληρωσω 120 δραχ με 15 κέρματα των 5 και των 10 δραχ. Ποσα ταλλήρα και ποσα δεκαρικά πρέπει να δώσω;
24. Αν κάποιος μοιράσει στα παιδιά μιας παρέας από 5 ηλίνα, του περισσεύουν 10 ηλίνα. Αν δώσει από 7 ηλίνα, του λείπουν 6 ηλίνα. Ποσα είναι τα παιδιά και ποσα τα ηλίνα;
25. Εμπόρος πουλήσε υφαστά προς 75 δραχ. το μέτρο και κέρδισε 900 δραχ. Αν πουλούσε το υφαστά προς 80 δραχ. το μέτρο φθηνότερα, θα ζημιωνε 3.000 δραχ. Ποσα μέτρα ήταν το υφαστά;
26. Αγοράσε κάποιος υφαστά των 50 δραχ. το μέτρο και 20 μέτρα παραπάνω από άλλο υφαστά των 120 δραχ. το μέτρο. Και τα δύο τα πουλήσε προς 130 δραχ. το μέτρο και κέρδισε έτσι 900 δραχ. Ποσα μέτρα είχε αγοράσει;
27. Σε μια εκδρομή οι άνδρες ήταν τριπλασιοι από τις γυναίκες. Μετά την αναχώρηση 4 ανδρών με τις γυναίκες τους έμειναν επταπλασιοι άνδρες από τις γυναίκες. Ποσοι ήταν οι άνδρες και ποσες οι γυναίκες;

$$30) X = \frac{2}{3}X + 12 + \frac{3}{5}\left(X - \frac{2}{3}X\right)$$

$$6-36000 \text{ ανδρες} = 494 \frac{3}{5} \text{ ανδρες}$$

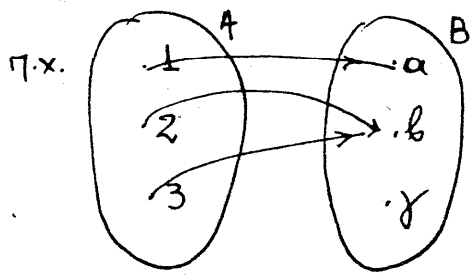
27

28. Δυο εργατες εργατικαν ο Α επι 27 μερες και ο Β επι 21 μερες. Ο Α κερδιζει καθε μερα 200 δραχ. παραηανω απο τον Β. Στο τελος ο Α ημε 8.100 δραχ. περιεεοτε-ρες απο τον Β. Ποιο ειναι το κεροκατατο του καθε εργατη;
29. Απο τα χρηματα που ειχα φοδεγα το $\frac{1}{5}$ και μετα τα $\frac{2}{5}$ του υπολοιπου. Στη συνεχεια φοδεγα και τα $\frac{3}{8}$ του (νεου) υπολοιπου και μου εκειναν 15 δραχ. Ποεες δραχτες ειχα;
30. Τα $\frac{2}{3}$ των εργατων μιας επιχειρηεις ειναι γυναικες, 12 ανδρες ανηπαντροι και τα $\frac{3}{5}$ των ανδρων ειναι παντρε-μενοι. Ποσοι ειναι οι εργατες της επιχειρηεις;
31. Εμπορος πουλιεε εμπορευματα με κερδος 20% και ημε 360.000 δραχ. Ποσο κοστηε το εμπορευματο;
32. Αν το κερδος απο την ηωληση ενος εμπορευματος, που ηωληθηκε με κερδος 20% ειναι 4.940 δραχ, ποια ειναι η τιη ηωληεις και ηιο το κοστος του εμπορευματος;
33. Εμπορος πουλιεε ραδιοφωνο με ηηια 7%. Αν το που-λουεε με κερδος 3% θα εηαιρνε 750 δραχ περιεεοτερο. Ποιο το κοστος του ραδιοφωνου;
34. Ποσο αγοραηικε εμπορευματο που εηβαρυνθηκε με 10% για εφοδα μεταφορας και ηωληθηκε με κερδος 11% ανα 183150 δραχ;
35. Δυο αντικειλενα κοστηουν ηαηι 5.000 δραχ και ηωληθηκαν, το ηεν ηωτο με κερδος 20%, το δε δευτερο με κερδος 15%. Το ολιμο κερδος ηταν 900 δραχ. Ποιο το κοστος καθε αντικειλενου;
36. Εμπορος αγοραεε 20 ηαητα. Αν με τα ιδια χρηματα αγοραηε 4 ηαητα παραηανω, τοτε καθε ηαητο θα του ετοιηε 1.200 δραχ. ηηοτερο. Ποσο κοστηε καθε ηαητο;
37. Σε μια εκδροη ηηραν μερες 30 ειτοηια, ανδρες, γυναικες και ηαιδια. Ο αριθμος των γυναικων ηταν 1603 με τα $\frac{2}{3}$ του αριθμου των ανδρων, ο δε αριθμος των ηαιδιων ηταν το $\frac{1}{2}$ του αριθμου των ανδρων και γυναικων ηαηι. Ποσοι οι ανδρες, οι γυναικες, τα ηαιδια;
38. Το αδροισμα των ηηικων διηηικου αριθμου ειναι 12. Αν ελατωθει κατω 18 ηηοκηηει ο δ' εναηηαημς των ηηικων του, αριθμος. Ποιος ο αριθμος;

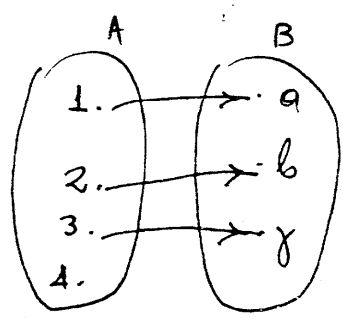
ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ Ή ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

$$f: A \rightarrow B$$

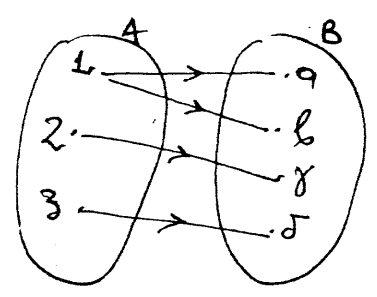
Μια διμελής σχέση από το σύνολο A στο σύνολο B λέγεται απεικόνιση ή συνάρτηση όταν σε κάθε στοιχείο του A αντιστοιχεί ένα μόνο στοιχείο του B.

Είναι συνάρτηση του A στο B

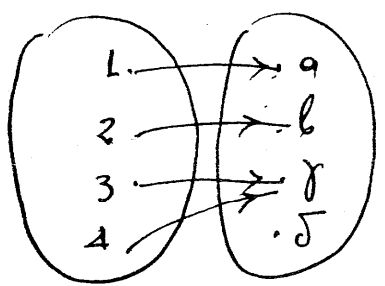

Δεν είναι συνάρτηση γιατί το $4 \in A$ δεν αντιστοιχεί σε στοιχείο του B.

Δεν είναι συνάρτηση γιατί το $1 \in A$ αντιστοιχεί σε 2 στοιχεία του B.

π.χ.

Είναι συνάρτηση. Το στοιχείο $x \in A$ δηλώνουμε ότι αντιστοιχεί στο στοιχείο y του B

γραφοντας $x \mapsto y$ ή $f(x) = y$ δηλαδή στο παράδειγμα $1 \mapsto a, 2 \mapsto b, 3 \mapsto \gamma, 4 \mapsto \delta$ ή $f(1) = a, f(2) = b, f(3) = \gamma, f(4) = \delta$

Σύνολο αφετηρίας
Σύνολο ή ορισμού
Πεδίο ορισμού της f

λέγεται το σύνολο A. Δηλαδή στο παράδειγμα $A = \{1, 2, 3, 4\}$

Σύνολο αφίσεως λέγεται το σύνολο B στο παράδειγμα $B = \{a, b, \gamma, \delta\}$

Πεδίο τιμών είναι το σύνολο $P \subseteq B$ που περιέχει όλα τα στοιχεία του B που είναι αντίστοιχα κάποιου στοιχείου του A. Δηλαδή στο παράδειγμα $P = \{a, b, \gamma\}$

Αν $x \mapsto y$, τότε το x το ονομάζουμε αρχέτυπο του y και το y εικόνα του x δηλαδή το 1 είναι αρχέτυπο του a κ.λ.η. το a είναι εικόνα του 1 κ.λ.η.

Επειδή μία συνάρτηση είναι διμ. σχέση ισχύουν όλοι οι τρόποι παραστάσεως μιας διμελούς σχέσεως. Υπάρχει όμως και ένας επι πλέον τρόπος παραστάσεως. Αυτός είναι ο τύπος της απεικόνισης ή συνάρτησεως.

Τύπος Συναρτησεως

Εστω $A = \{1, 2, 3, 4\}$ και ο τύπος $f(x) = 4x + 5$. Τότε
 $1 \mapsto 9$ διότι $f(1) = 4 \cdot 1 + 5 = 9$, $2 \mapsto 13$ διότι $f(2) = 4 \cdot 2 + 5 = 13$
 $3 \mapsto 17$ διότι $f(3) = 4 \cdot 3 + 5 = 17$ και $4 \mapsto 21$ διότι $f(4) = 4 \cdot 4 + 5 = 21$

Πο συντομα γραφουμε

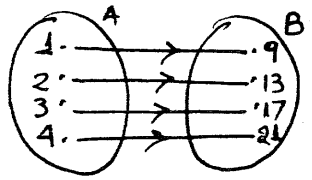
x	f(x)
1	9
2	13
3	17
4	21

x	1	2	3	4
f(x)	9	13	17	21

Φυσικα μπορουμε να γραβουμε και με τους άλλους τρόπους την συναρτηση ουτι

ΑΝΑΓΡΑΦΗ $f = \{(1,9), (2,13), (3,17), (4,21)\}$
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ $f = \{(x,y), \text{οπου } x \in A \wedge y = 4x + 5\}$

ΡΑΒΔΙΔΕΣ

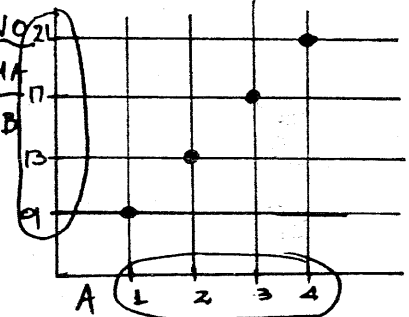

Η συναρτηση δεν αλλαζει αν αντι του B, πάρω κάποιο υπερσύνολο του (σύνολο και με δηειρα στοιχεία)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΠΛΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ

21				
17				
13				
9				
B/A	1	2	3	4

ΚΑΡΤΕΣΙΑΝΟ 2D ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

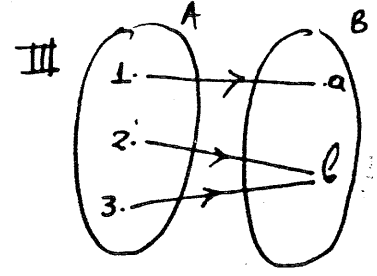
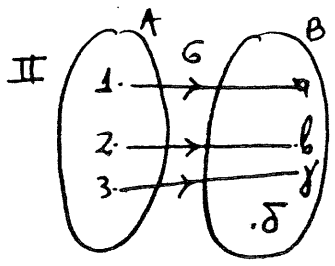
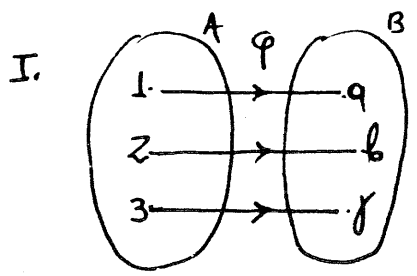

Το σύνολο που σχηματίζεται απο τις τιμες 9, 13, 17, 21 θα συμβολιζεται και με $f(A) = \{9, 13, 17, 21\}$ (Ειναι το γνωστό μας σύνολο τιμων)

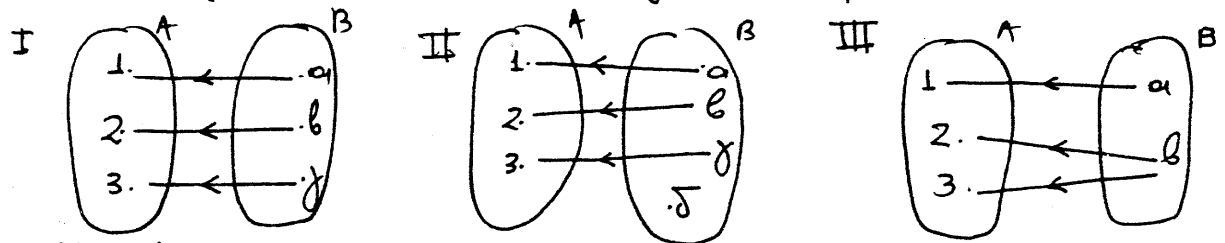
ΑΜΦΙΜΟΝΟΣΗΜΑΝΤΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

ή ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΕΝΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑ

As μελετησουμε τις τρεις παρακωτω συναρτησεις

Ας επιχειρήσουμε τώρα να αντιστρέψουμε τη φορά των βελών

Βλέπουμε ότι μόνο στο παρ. I έχουμε πράξι συνάρτηση

Στα II, III έχουμε απλές διμελείς σχέσεις του B στο A

Η καινούργια συνάρτηση που ηράκε στο I θα λέγεται:

αντίστροφη της φ και συμβολίζεται $\varphi^{-1}: B \rightarrow A$. Είναι φανερό ότι:

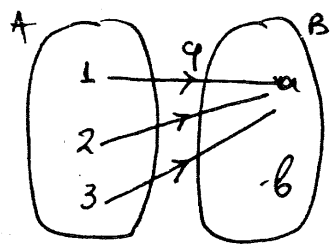
$\varphi^{-1}(a) = 1, \varphi^{-1}(b) = 2, \varphi^{-1}(c) = 3$ ή

x	a	b	c
$\varphi^{-1}(x)$	1	2	3

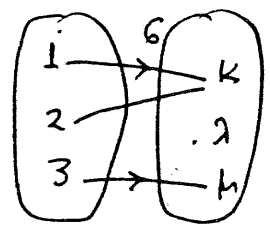
φρατρουμε δηλαδή ότι για να υπάρχει αντίστροφη συνάρτηση πρέπει:
σε δύο διαφορετικά στοιχεία του A να έχουμε διαφορετικές εικόνες
και $\varphi(A) = B$. Μια τέτοια συνάρτηση που έχει δηλαδή αντίστροφη,
θα λέγεται επιφικονοσηκάντη ή ενα προς ενα.

ΣΤΑΘΕΡΗ - ΤΑΥΤΟΤΙΚΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ

1.

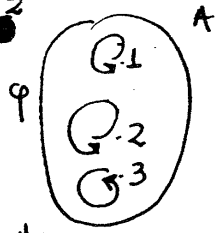
Η φ είναι σταθερή συνάρτηση

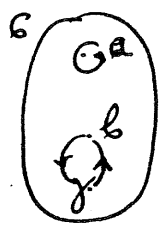
η φ δεν είναι σταθερή συνάρτηση

Μια συνάρτηση λέγεται σταθερή όταν όλα τα στοιχεία του A έχουν την ίδια εικόνα

2.

η φ είναι ταυτοτική συνάρτηση

η φ δεν είναι ταυτοτική

Μια συνάρτηση $\varphi: A \rightarrow A$ λέγεται ταυτοτική όταν:
 $\forall x \in A \Rightarrow \varphi(x) = x$

(Είναι φανερό ότι συναρτήσεις της μορφής $A \rightarrow B$ δεν μπορεί να είναι ταυτοτικές) Στο παράδειγμα $\varphi(1) = 1, \varphi(2) = 2, \varphi(3) = 3$

ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ

① Αν $f(x) = 3x^3 - 5x^2 + 2x - 3$ μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού το $A = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\}$. Να βρεθούν τα

α) $f(-2), f(2), f(3), f(-3)$

β) $2f(-2) + 3f(1) - 2f(2)$

γ) Να βρεθεί το πεδίο τιμών της (το $f(A)$)

② Αν $f(x) = 3x - 5$ και $f(A) = \{-2, 1, 10, 22\}$ να βρεθεί το πεδίο ορισμού της A .

③ Να γίνουν οι γραφικές παραστάσεις των:

α) $f(x) = 3x$

β) $f(x) = 3x + 1$

γ) $f(x) = 3x - 3$

δ) $f(x) = 5x$

ε) $f(x) = 5x - 2$

στ) $f(x) = 5x + 4$

④ Αν η γραφική παράσταση της $f(x) = 3x + 4$ περνάει από τα σημεία $(a, 2)$ και $(-1, b)$ να βρεθούν τα a, b

⑤ Όμοια $f(x) = 2x - 1$ και $(4, b)$ και $(a, 5)$

⑥ Η γραφική παράσταση της $f(x) = ax$ περνάει από το $(1, 3)$.
Να βρεθεί το a .

⑦ Όμοια της $f(x) = ax + 2$ περνάει από το σημείο $(2, 8)$ να βρεθούν τα $(3, \gamma)$ και $(\delta, 4)$ από τα οποία επίσης περνάει η συνάρτηση

⑧ Αν $f(x) = \frac{12}{x}$ μια συνάρτηση με πεδίο ορισμού το $A = \{-6, -3, -4, -2, -1\}$ να βρεθούν τα

α) $f(-4), f(-2), f(1)$

β) $2f(-3) + 3f(-1) - 2f(-4)$

γ) Να βρεθεί το $f(A)$

⑨ Αν $f(x) = -\frac{12}{x}$ μια συνάρτηση με πεδίο τιμών $f(A) = \{-6, -4, -3, 3, 4\}$ να βρεθεί το πεδίο ορισμού της A .

⑩ Να γίνουν οι γραφικές παραστάσεις των: α) $f(x) = \frac{12}{x}$, β) $f(x) = -\frac{12}{x}$
γ) $f(x) = \frac{6}{x}$ δ) $f(x) = -\frac{6}{x}$

⑪ Να βρεθούν τα a, b αν ξέρω ότι η γραφική παράσταση της $f(x) = \frac{6}{x}$ περνάει από τα $(3, a)$ και $(b, -2)$

⑫ Η γραφική παράσταση της $f(x) = \frac{6}{x}$ περνάει από το $(3, 4)$
Να βρεθεί το a .

SOS

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

(A)

1) Να γίνουν οι πράξεις:

$$a) \frac{3 - (-2\frac{1}{3})(-\frac{1}{4})}{5 - (-\frac{2}{5})(-\frac{3}{4})} \quad b) \frac{-(-\frac{1}{2})(-2\frac{1}{3})(-2) - (-\frac{3}{4})(-1)}{1 - (-\frac{2}{3})(-\frac{1}{5})} - \frac{1 - (-\frac{3}{2})}{5 - (+\frac{6}{2})}$$

$$5 - \frac{(-\frac{1}{2})(-\frac{3}{2}) + (-2)}{4 - (-\frac{3}{4})(-\frac{2}{9})}$$

2) Αν $x = -1$ και $y = -2$ να βρεθούν τα: α) $2x^{3x-2} + (y+3)^{2y+3x+6}$

β) $(x^2+1)^{xy} - 2(y-4)^{x+3} - 3(2y-1)^{y+5}$ γ) $(2y^2-5)^{2x} - (3x-2)^{y-x+1}$

3) Αν $x = 2^{-1}$ και $y = -3^{-2}$ να βρεθεί το: $(x^{-2}-y^{-1})(x^{-2}+y^{-1}) \cdot \frac{xy}{x^2-y}$

4) Αν $E \in \Delta\Gamma$ σε τετράγωνο $AB\Gamma\Delta$ και φέρω EB και ED να συμπίπτουν τα τρίγωνα $EB\Gamma$ και $ED\Gamma$

5) Σε ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ οι διχοτομοί των γωνιών B και Γ τέμνονται στο A . Δείξτε ότι η AA' είναι διχοτομος της $\hat{A}$.

6) Αν $x = 1$ να βρεθεί η τιμή της παραστάσεως:

$$(-\frac{1}{2})^{x-4} + (-\frac{1}{3})^{x-3} + (-\frac{1}{5})^{x-2} + (-1)^{x-1} - (x-3)^{x+1}$$

7) Όμοια αν $x = -1$ και $y = 2$ $(4x^x)^2 - 6(x \cdot y)^{xy} - y^{2y} + (3x+y)^{5y-x}$

8) Να υπολογισθεί η παράσταση!

$$\frac{-\frac{4}{3} - \frac{-2}{3} + (4 - \frac{-1}{-2})}{-\frac{1}{2} - \frac{-2}{-3} + \frac{-5}{6}} \cdot \frac{\frac{2}{-3} + (\frac{4}{-3} + 1)}{\frac{4}{3} + \frac{2}{-3} + \frac{5}{6}}$$

9) Να γίνουν οι πράξεις των ριζικών:

α) $2\sqrt{6} + \sqrt{24} - 5\sqrt{24} + 3\sqrt{60}$ β) $\sqrt{12} - 2\sqrt{27} + 5\sqrt{75} - 2\sqrt{98}$
 γ) $(\sqrt{12} + 2\sqrt{15})^2$ δ) $(5\sqrt{24})^2$ ε) $(2\sqrt{2} + 3\sqrt{3} - 5\sqrt{12})(3\sqrt{2} - \sqrt{75})$
 στ) $\sqrt{275} \cdot \sqrt{165} \cdot \sqrt{135}$ ζ) $\frac{\sqrt{98}}{\sqrt{75}}$ η) $\frac{5}{\sqrt{3}}$ θ) $\frac{4}{\sqrt{2}}$

α) $(3\sqrt{a} + \sqrt{b})(3\sqrt{a} - \sqrt{b})$ β) $(a + 3\sqrt{b} - \gamma)(\sqrt{a} + 2\sqrt{b} - \gamma)$

10) Να βρεθούν οι τετραγωνικές ρίζες των αριθμών

α) 3 β) 15 γ) 543 δ) 1352 ε) 53142
 στ) 1,2 ζ) 5,32 η) 23,456 θ) 132,5478 ι) $\frac{5}{3}$

11 Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $\triangle ABΓ$. Πάνω στις ίσες πλευρές AB και $ΑΓ$ παίρνω $AD=AE$ αντίστοιχα. Στη βάση του $BΓ$ παίρνω $BK=ΓΛ$. Αν οι $ΔK$ και $EΛ$ τέμνονται στο P δείξτε ότι το $PΔE$ είναι ισοσκελές τρίγωνο.

12 Ορθογωνίου τραπέζιου οι βάσεις του διαφέρουν $12cm$ και η γάρα πλευρά του είναι $13cm$. Η περιμέτρος του είναι $44cm$. Να βρεθεί το εμβαδόν του.

13 Σε ισοσκελές τραπέζιο το εμβαδόν του είναι $95cm^2$ και το υψος του $5cm$. Οι παραλλήλες πλευρές είναι $13cm$. Να βρεθούν οι βάσεις του.

14 Σε τρίγωνο $ABΓ$ το υψος AD είναι $12cm$ και $AB=20cm$ και $ΑΓ=13cm$. Να βρεθούν τα υψι του BE και $ΓA$. Τι είδους είναι η γωνία $\hat{A}$;

15 Το εμβαδόν ρομβού είναι $24cm^2$ Να βρεθεί η περιμέτρος του αν ξέρω ότι η h διαγώνιος του είναι τα $\frac{3}{4}$ της άλλης.

16 Παρ/κού οι πλευρές είναι $8cm$ και $6cm$ και μια γωνία του 45° Να βρεθούν οι αποστάσεις των απέναντι πλευρών του.

17 Σε κύκλο ακτίνας $R=6cm$ βρίσκεται χορδή $AB=7cm$. Να βρείτε την απόσταση του κέντρου του κύκλου από τη χορδή.

18 Να βρεθούν τα x και y όταν $(2x-3y+2, 3x-2) = (3x-2y+7, 4x+3)$

19 Αν $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{a, b, \gamma\}$ να παρασταθεί με τους 4 τρόπους (ανομοιογενή, καρτεσιανό διαγράμμα, βεννο διαγράμμα, νοκα διητής εισόδου) το $A \times B$ και το $B \times A$

20 Αν το $K \times P = \{(1,5), (3,4), (2,5), (3,5), (1,4), (2,4)\}$ ποια είναι τα P και K ;

21 Αν $A = \{a, b, \gamma\}$, $B = \{b, \gamma, \delta\}$ να βρείτε τα συνολα: $(A \times A) \cap (B \times B)$, $(A \times A) \cap (A \times B)$, $(B \cap B) \cap (A \times B)$

22 Ένα συνολο $A \times B$ περιέχει 7 στοιχεία. Ποσα στοιχεία μπορεί να έχει καθένα από τα συνολα A, B .

23 Αν ένα συνολο A έχει 2 στοιχεία και ένα συνολο B έχει 3 στοιχεία και ξέρουμε ότι: $(5, a) \in A \times B$, $(b, 3) \in A \times B$ και $(5, 2) \in A \times B$ να βρείτε το $A \times B$

24 Σημειώστε σε τετραγωνικό χαρτί τα σημεία $A(2,3)$, $B(-2,3)$, $\Gamma(-2,-3)$, $\Delta(2,-3)$. Τι σχήμα είναι το $AB\Gamma\Delta$;

SOS

ΕΓΧΡΩΜΑΤΙΚΕΣ

Α) 1) Αν δύο τρίγωνα ΑΒΓ και Α'Β'Γ' είναι ίσα τότε και οι διχοτόμοι τους ΑΔ και Α'Δ' είναι ίσες.

2) Ομοίως και οι διχοτόμοι τους ΑΜ και Α'Μ' είναι ίσες

3) -||- -||- τα υψύ των ΑΗ και Α'Η' είναι ίσα

4) Σε παρ/λο ΑΒΓΔ φέρνω ΑΕ ⊥ ΒΔ και ΓΖ ⊥ ΒΔ. Να δείχθει ότι αυτές είναι ίσες. (διδ. ΑΕ = ΓΖ)

5) Σε ρόμβο οι αποστάσεις των 2 απέναντι πλευρών είναι ίσες

6) Δύο τετράγωνα ΑΒΓΔ και Α'Β'Γ'Δ' έχουν Α = Α' και ΑΒ = Α'Β', ΑΔ = Α'Δ', ΒΓ = Β'Γ' και Β = Β'. Να δείχθει ότι είναι ίσα.

Β) 1) Αν $x = -2$ και $y = -1$ να βρεθεί η τιμή των παραστάσεων

α) $(x+2)^5 - (y+2)^{12} - xy^2 - x^2y - (xy)^2$ β) $(2x+3)^{-5} - (x-y)^{-3} - (2x+y)^2$

γ) $x^x - y^y - (x+y)^{x+y}$ δ) $x^y - y^x - (x-y)^{2x+5y} - (3x-5y)^{-xy}$

ε)
$$\frac{\frac{3}{12} - (2\frac{1}{2} - 3)(2\frac{1}{2} - 3)^2}{(5\frac{1}{2} - 4)(2 - 3\frac{1}{2})(2 - 5\frac{1}{3})}$$
 στ)
$$\frac{-(-\frac{1}{2})(-2\frac{1}{3})(-2) - (-\frac{3}{4})(-1)}{1 - (-\frac{3}{2})} - \frac{1 - (-\frac{3}{2})}{5 - (+\frac{6}{2})}$$

γιατί 1 - (-2/3) (-1/5) είναι αναλλήλη

Γ) 1) Δίνονται τα σύνολα $A = \{1, 2, 3, 4\}$ και $B = \{3, 4, 5, 6\}$ και οι παρακάτω διμελείς σχέσεις από το Α στο Β. Να γίνει το γραφικά τους και να εξετασθούν αν είναι ανακλαστικές, συμμετρικές, μεταβατικές, αντισυμμετρικές

α) $R(x, y) : x \leq y$ β) $R(x, y) : \circ \times$ πολλαπλασιασμού του y

γ) $R(x, y) : \circ \times$ διαιρεί τον y δ) $R(x, y) : \circ \times$ διαιρούμενος με το 2 αφήνει το ίδιο υπόλοιπο που αφήνει ο y διαιρούμενος με το 2

2) Τι ιδιότητες έχει η σχέση $R(x, y) : \eta \times$ σχηματίζει γωνία 45° με την y στο σύνολο των ευθειών ενός επιπέδου;

Δ) † Να λύσουν οι εξισώσεις:

1) $2x - 3(4 - 5x) = 15 - (5 - 2x) \cdot 3$ 2) $4^2x - 2 \cdot 3^2(x - 5^0) = 5^3 - 2(x - 1) \cdot 3^2$

3) $\frac{x}{2} - \frac{x}{3} + 5 = 4(\frac{x}{2} - 1) - \frac{1}{4}$ 4) $3\frac{1}{2}x - 5\frac{1}{2}(3 - 1\frac{1}{2}x) = \frac{4^2}{2} - (x - 1)$

5) $15 - [3 - 2(x - 3) - 1] = 10^2 - 3[x - (5 - x) \cdot 2 - 3]$

6) $\frac{x}{3} + \frac{x}{2} + \frac{10}{2} = \frac{5x}{6} + 5$ 7) $\frac{5x}{7} = 10(\frac{x}{14} + 1)$

8) $[3x - 6 - 5(\frac{7x}{2} - 5)] + 13(x - 5) + \frac{1}{4} = 0$

9) $5x - \frac{x-1}{12} - \frac{x-3}{2} = 4$ 10) $\frac{3x-1}{2} - 2\frac{x-3}{5} = 10 - \frac{x-1}{6}$

11) $5 - 2\frac{x-1}{3} - \frac{5x-3}{2} : 3 = 4 - (x - \frac{x-1}{12})$ 12) $5 - 2(\frac{x-1}{3} - 3\frac{x-2}{2}) = 10$

$$13) 10 - 3\left(\frac{x-1}{2} - 2\frac{x-3}{3}\right) = 5x - 2\left(\frac{x-1}{3} - \frac{x-2}{2} \cdot 3\right)$$

$$14) \frac{x}{6} - \frac{x-\frac{1}{2}}{3} - \frac{1}{3}\left(\frac{2}{5} - \frac{x}{3}\right) = 0 \quad 15) \frac{x - \frac{2x+3}{9}}{8} - \frac{x-\frac{1}{3}}{2} = \frac{x+1}{3}$$

$$16) \frac{x - \frac{2(x-6)}{3}}{8} + \frac{x+3}{5} = x-10 + \frac{x - \frac{3x-6}{5}}{3} \quad 17) \frac{\frac{x-1}{2} - \frac{x-3}{3}}{2} = 12 - \frac{x-\frac{1}{3}}{2}$$

Ε) Να λύσουν τα προβλήματα:

- 1) Το πληρωτό ηλίου αν παραταχθεί κατά 5δες σχηματίζει 2 ώρες παραπάνω από ότι αν παραταχθεί κατά 7δες. Ποσοί οι άνδρες του πληρωτάτος;
- 2) Οι δεκάδες αριθμού είναι κατά 2 μεγαλύτερες των μονάδων του. Ο αριθμός ισοσταλάζει με το επταπλάσιο του αθροίσματος των ψηφίων του. Ποιος ο αριθμός; (διψήφιος)
- 3) Πάν από 10 χρόνια ο Α είχε τετραπλάσια ηλικία από τον Β. Τώρα έχει μόνο διπλάσια. Ποσών χρόνων είναι ο καθένας;
- 4) Μου λείπουν 3 δραχ για να αγοράσω ένα τετραδίο. Αν όμως μου κάνουν έκπτωση το $\frac{1}{3}$ της αξίας του τετραδίου θα μου περισσεύουν και 16 δραχ. Ποσο κοστίζει το τετραδίο;
- 5) Δοχείο γεμάτο νερό ζυγίζει 12 kgr. Αν αδειασούσε τα $\frac{3}{4}$ του περιεχομένου του θα ζυγίζει μόνο 5 kgr. Να βρεθεί το βάρος του κενού δοχείου.
- 6) Είχε κάποιος ένα βαρέλι κρασί. Πούλησε αρχικά το $\frac{1}{10}$ του υδατοίνου και έπειτα του έμειναν 103 kgr. Ποσο κρασί είχε;
- 7) Μια χωρική είχε αυγά. Έβλεψε το $\frac{1}{4}$ των αυγών και 2 αυγά ακόμα έπειτα της έμειναν 76 αυγά. Ποσο αυγά είχε;

Ζ) Να λύσουν οι ανισώσεις:

$$1) \frac{3x-1}{5} - \frac{13}{2} > \frac{7x}{3} - \frac{11(x+3)}{6} \quad 2) \frac{2x-1}{3} - \frac{5x+2}{12} \leq \frac{x-3}{4} + 1$$

$$3) \frac{5x}{2} - 2 \cdot \frac{3x-7}{3} > \frac{3}{2} \cdot \frac{2x-3}{3} + 5 \left(3 - \frac{1-4x}{2}\right)$$

$$4) \frac{x+6}{2} + 2 \frac{x+17}{3} > 2x+18 - \frac{5}{2} \frac{x+10}{3} \quad 5) \frac{x+1}{4} - \frac{2x+19}{20} < \frac{2x-1}{5} - \frac{3x+1}{2}$$

Η) Να βρεθεί που αναληθεύουν οι ανισώσεις:

$$1) 3x-5 < 7 \quad \wedge \quad 2x+3 < 8 \quad \wedge \quad 2x-3 > x-4$$

$$2) 3x-2 < 2x-3 \quad \wedge \quad 5x+3 > 3x+8$$

$$3) 3x-2 > 4x-7 \quad \wedge \quad x-3 > 3x-2 \quad \wedge \quad x-3 > 4x+8 \quad \wedge \quad 2x+3 > 4x-3$$

Θ) 1) Αν $A = \{-2, -1, 0, 1, \frac{2}{3}\}$ να βρεθεί το $\varphi(A)$ όταν $\varphi(x) = 2x^2 - 1$

2) Αν $\varphi(A) = \{3, 4, 5\}$ να βρεθεί το A όταν $5x+1$.

3) Ποιες από τις σχέσεις είναι και αληθεύουν του A στο B

$A = \{1, 2, 3\}$ $G_1 = \{(1, 3), (2, 6), (2, 7), (3, 7)\}$ $G_2 = \{(1, 7), (2, 6), (3, 6)\}$

$B = \{5, 6, 7\}$ $G_3 = \{(1, 5), (2, 6)\}$ $G_4 = \{(1, 5), (2, 6), (3, 7), (2, 7)\}$